ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا دروپيشيان

1000 Լ.Ո. 71ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 227 (19527) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1996 10 Է.Ջ

HOUSE Tex

ՏԱՔ ԳԻՆԵՐ ՁՄՐԱՆ ՅՈՒՐՏԻՆ

- Ջոյգ պլանքէթ (240x220) 40.000 լ.ո.
- Մէկուկէս պլանքէթ (220x180) 35.000 լ.ո.
- Փոքրերու պլանքէթ (100x75) 15.000 լ.ո.

Գտաբօ, Գուրճ Համուտ, Ալիքիխաս, Մարտալ, Թրիփոլի

ԲԱՑ ԵՆՔ ԿԻՐԱԿԻ ԱՄԲՈՂՋ ՕՐԸ

սահմանափակ քանակ

«ՀԱՄԱՍ»Ի ՄԷԿ ՂԵԿԱՎԱՐԸ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵՑԱՒ

ԿԱԶԱ, 2 (ՌԷՕԹԸՐ).- Պաղեստինեան իշխանութիւնը ազատ արձակեց «Համաս»ի մէկ ղեկավարը, որ ինը ամիսէ ի վեր բանտարկուած կը մնար առանց դատավարութեան, յայտնեցին պաշտօնատարներ, երկուշաբթի օր:

Շեյխ Ահմէտ Նըմր, որ ձերբակալուած էր անցեալ Մարտին, ազատ արձակուեցաւ Կիրակի օր, Կազայի մէջ: Ան կը նկատուի «Համաս»ի հոգեւոր հայրերէն մէկը: «Համաս» կ'ըսէ, որ տակաւին 200 գործիչներ կան, որոնք ձերբակալուած կը մնան Կազայի մէջ:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ԺՈՂՈՎԸՆ՝

ԼԻԲԱՆԱՆ Կ'ԱԿՆԿԱԼԷ 5 ՄԻԼԻԱՌ ՏՈԼԱՐԻ ՅԱՏԿԱՑՈՒՄ

Տեղեկատուութեան նախարար Պասէմ Սապլիհի մամլոյ յայտարարութիւնը երէկ եկաւ լրատուական ցուցիչ փաստաթուղթերու ներկայացման համար ճշդուած է 2 շաբթուան պայմանաժամ: Ծանօթ է, որ շաբաթավերջին, պայմանաժամի երկարաձգման ժամանակամիջոցը չէր յատկացուած պաշտօնապէս:

Արդ. նկատի ունենալով, որ կառավարութեան վատահութեան քուէի եւ կայաններու արտօնագրումի հարցերը գտած են իրենց պատասխանները, կը նախատեսուի, որ այժմ, ակնարկները պիտի ուղղուին դէպի Ուաշինկթըն, ուր մօտաւորապէս 2 շաբաթ ետք տեղի պիտի ունենայ «Լիբանանի Բարեկամներ»ու ժողովը: Ըստ մամլոյ աղբիւրներու, Լիբանան արդէն պատրաստած է Ուաշինկթըն տարուելիք ծրագիրները, որոնք թիւով 31 հատ են եւ կ'ընդգրկեն կրթական, ենթակառոյցի, ճամբաներու, երկրագործութեան, ճարտարարուեստի եւ բազմաթիւ այլ մարզեր: Այդ ծրագիրներուն համար, Լիբանան 5 միլիառ տոլարի յատկացում կ'ակնկալէ այս ժողովէն, թեեւ նաեւ գիտէ, որ իր ակնկալութիւններուն անմիջականօրէն ընթացք պիտի չտրուի, այլ հետագային անհրաժեշտ պիտի ըլլան երկկողմանի բանակցութիւններ:

ԼԻԶՊՈՆԻ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆԸ ՍԿՍԱԾ ՕԹԱՆԻ ՇՈՒՐՋ ՎԷՃՈՎ

«ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՇՈՒՐՋ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐՆԱՅ ԽԱՓԱՆԵԼ ՄԻԱՑԵԱԼ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ»

Եւրոպայի Ապահովութեան եւ Գործակցութեան Կազմակերպութեան Լիզպոնի երկօրեայ գերաստիճանին առաջին օրուան նիստերուն աւարտին, Լիզպոնէն «Ռէօթըր»ի հաղորդած վերջին հեռագրալուրերէն մէկը կը կրէր հետեւեալ խորագիրը. «Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ վէճը կը սպառնայ խաւնգարել գերաստիճանը» խորագիրը:

Երէկ առաւօտուն բացած գերաստիճանը փոխանակ ուղղուելու Ղարաբաղի շուրջ տարակարծութեան լուծման, ինչպէս կը սպասուէր, ընդհակառակը, ցոյց տուաւ, որ ան ալ ենթակայ է Եւրոպայի մէջ տիրող ընդհանուր լարուածութեան:

Ռուսիոյ ընդդիմութիւնը, իսկ երեկոյեան, Ղարաբաղի շուրջ հայ - ազերի հակադրութիւնը այնպիսի արտայայտութիւն գտաւ, որ «Ռէօթըր»ի հաստատումով՝ կրնայ խափանել այս գերաստիճանին միացեալ յայտարարութեան մը որդեգրումը (այսօր):

«Ռէօթըր»ի հեռագրալուրէն կարելի է հետեւցնել, որ Ակրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ հանդէս եկած է հին յանկերգով մը. ան ըսած է, որ Ակրպէյճան կ'ուզէ «իր հողերուն ամբողջականութիւնը» ապահովող խաղաղ լուծումի մը յանգիլ, սակայն կը մերժէ «Երկրորդ Հայաստանի մը ստեղծումը իր հողերուն վրայ»: Ան Հայաստանը ամբաստանած է այս տարագը մերժելու յանգանքով:

Լեւոն Տէր Պետրոսեան պատասխանած է, որ Ակրպէյճանի կառավարութիւնը անկարող է երաշխաւորելու հայարնակ այդ գօտիին ժողովուրդին կեանքի ապահովութիւնը: Ան նկատել տուած է որ 1988էն ետք, ազերիներու կողմէ գործուած քանի մը «փոկրոմ»ներ ի մտի ունենալով, միայն պարբաղդաբար չեն յաջողած ամբողջական ջարդ մը գործադրել:

Ակրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ հանդէս եկած է հին յանկերգով մը. ան ըսած է, որ Ակրպէյճան կ'ուզէ «իր հողերուն ամբողջականութիւնը» ապահովող խաղաղ լուծումի մը յանգիլ, սակայն կը մերժէ «Երկրորդ Հայաստանի մը ստեղծումը իր հողերուն վրայ»: Ան Հայաստանը ամբաստանած է այս տարագը մերժելու յանգանքով:

Լեւոն Տէր Պետրոսեան պատասխանած է, որ Ակրպէյճանի կառավարութիւնը անկարող է երաշխաւորելու հայարնակ այդ գօտիին ժողովուրդին կեանքի ապահովութիւնը: Ան նկատել տուած է որ 1988էն ետք, ազերիներու կողմէ գործուած քանի մը «փոկրոմ»ներ ի մտի ունենալով, միայն պարբաղդաբար չեն յաջողած ամբողջական ջարդ մը գործադրել:

Ռէօթըր» կը յայտնէ, որ եթէ Ակրպէյճան պնդէ, որ Լիզպոնի գերաստիճանը որդեգրէ «Ակրպէյճանի հողային ամբողջականութիւնը» պահանջող բանաձեւ մը, անել վիճակ կրնայ ստեղծուիլ գերաստիճանին համար:

10

Ա. Հ. ԴԱՇԻՆՔԸ Կ'ՈՂՋՈՒՆԷ ԵՒՐՈԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանէն տրուած հեռագրալուրեր կը յայտնեն, որ Ագգային Համաձայնութեան Դաշինքի ղեկավարները պաշտօնական յայտարարութեամբ մը ողջունած են Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններու առիթով Եւրոպական Խորհրդարանի 14 Նոյեմբեր թուակիր ծանօթ յայտարարութիւնը:

«Իթար-Թասս», որ իր կարգին արձագանգ կ'ըլլայ այս լուրին, կ'ըսէ, թէ ընդդիմութեան ղեկավարները յայտնած են, որ խոր գոհունակութիւն կը յայտնեն Եւրոխորհրդարանի սկզբունքային մօտեցումին համար եւ յոյս ունին, որ առաւել գործակցութեամբ երկրին մէջ պիտի ստեղծեն ժողովրդավարական իշխանութիւն:

Յայտարարութիւնը կ'ըսէ, որ առաջնահերթ կարեւորութիւն ունի Հայաստանի օրէնսդրութեան բարեփոխումը եւ իրագործումը այն առաջադրանքին, որ քաղաքական ուժերը պէտք է հաւասար ներկայութիւն ունենան ընտրական յանձնախումբին մէջ, ինչպէս նշած էր Եւրոխորհրդարանի բանաձեւը: Յայտարարութիւնը կ'աւելցնէ, թէ Ագգային Ժողովը, որ 1995ին ընտրուած էր անարդար ընտրութիւններու ճամբով, պատճառ եղած է նոյնպէս անարդար նախագահական ընտրութիւններուն:

Ձայնակցելով նախագահական կրկնակի ընտրութիւններու Եւրոխորհրդարանի որոշումին՝ Ագգային Համաձայնութեան Դաշինքը յայտարարութիւնը կը նկատէ, որ նոյնը պէտք է ըլլայ նաեւ Ագգային Ժողովի պարագային:

Հ. Հ. Շ քննադատած է Եւրոխորհրդարանի յայտարարութիւնը եւ գայն որակած էր իրրեւ միջամտութիւն երկրի ներքին գործերուն: Ըստ իշխանութեան, այդ յայտարարութիւնը լծակներ կ'ապահովէ՝ ճնշումի բանեցնելու համար Հայաստանի իշխանութեան վրայ, մասնաւորաբար Ղարաբաղի հարցին գծով:

ՀԱՅ - ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԴԻՏԱԿՈՂՄԻՆ ՅԱՅՏՆԻՆ

ԴԵՍՊԱՆ ԼԱՖՈՆ ՎԵՐ ԱՌԱՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ՇԻՆԻՉ ԴԵՐԸ

Անթիլիասի Կաթողիկոսարանի Վեհարանի դահլիճին մէջ, երէկ բացումը տեղի ունեցաւ Հայ - Ֆրանսական մշակութային գործակցութեան պատմութեան նուիրուած գիտաժողովի մը, ներկայութեամբ Արամ Ա. Կաթողիկոսին, միարան հայրերու, Ֆրանսայի դեսպան Ժան Փիեռ Լաֆոնի, դեսպանի կցորդին, հայ եւ լիբանանցի մտաւորականներու, դասախօսներու եւ համալսարանականներու:

Գիտաժողովին բացման խօսքը արտասանեց դեսպան Լաֆոն: Ան հակիրճ կերպով անդրադարձաւ այս գիտաժողովին բնոյթին եւ կեդրոնացաւ Հայ եւ Ֆրանսացի ժողովուրդներուն մշակութային դարաւոր կապերուն: Լաֆոն վեր առաւ «բաց մշակոյթ» ունենալու հայութեան յատկանիշին եւ հետեւաբար, բազմաթիւ մշակոյթներու հետ հայութեան գործակցութեան իրողութիւնը: Այս մօտեցումով, դեսպանը նշեց, որ հայութիւնը օգուտ բերած է բոլոր այն երկիրներուն ու անոնց մշակոյթներուն, ուր ապրած է ան: Ֆրանսայի դեսպանը նշաւ, որ որեւէ երկրի հայութեան հեռացումը, սրինակ՝ Լիբանանէն կամ Ֆրանսայէն, վնասակար հետեւանքներ պիտի ունենայ ոչ միայն հայութեան, այլ նաեւ տուեալ երկիրներուն:

Ֆրանսայի դեսպանը դրուատիքով խօսեցաւ նաեւ իր գտնուած երկիրներուն ու անոնց մշակոյթներուն հետ ներդաշնակուելու հայութեան արժանիքին մասին, նկատելով, որ այդ ներդաշնակումը տեղի չունենար ի հեճուկս հայութեան, այլ հայութիւնը կը պահէ իր ինքնորոյնութիւնը եւ դիմագիծը: Ան իր խօսքը եզրափակեց չնորհակալութիւն յայտնելով Արամ Ա. Կաթողիկոսին, որ առիթ ստեղծած է այս գիտաժողովին:

Այնուհետեւ, գիտաժողովը անցաւ իր աշխատանքներուն: Զեկուցարերներն էին մեթր Խաչիկ Պապիկեան, Քլօտ Մութաֆեան եւ Մելինէ Թօփալեան: Նկատի ունենալով, որ մեթր Խ. Պապիկեան ստիպողարար կը բացակայի երկրէն, անոր փոխարէն գեկուցեց Գրիգոր Շահինեան:

Գիտաժողովը այսօրուընէ սկսեալ պիտի չարունակուի Ֆրանսական Մշակոյթի կեդրոնին մէջ:

Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻՄԵԱՆ + 30»Ի ՀԱՐՑ

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԻ ՏԱԿ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Վահան Յովհաննիսեան + 30»ի դատավարութեան երկուան նիստին վկայութիւններ տուաւ մեղադրեալ Լեւոն Սարգսեան:

Ինչպէս այլ մեղադրեալներ, ան եւս յայտնեց, որ իրեն ուղղուած մեղադրանքները ընդունած է քննիչներու սպառնալիքին տակ: Ան ըսաւ, որ գէնքերու տեղափոխման մասնակցած է ակամայ: Լ. Սարգսեան նշեց, որ ընկ. Վահան Յովհաննիսեանին հանդիպած է մէկ անգամ, այսուհանդերձ գինք կ'ամբաստանեն գինեալ յեղաշրջման կազմակերպման եւ գէնքի տեղափոխման մեղադրանքով: Ան աւելցուց, որ թէեւ քննիչները իր նախաքննական վկայութիւնները արձանագրած են աղաւաղումներով, բայց եղերքը հետապնդումէ կերծ պահելու համար ստորագրած է բոլորը:

ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ՇՆՉՈՒՄԻ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿԸ ՓԱԿԷ ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 2 (ՌԷՕԹԸՐ).- Իսրայէլ Երկուշարթի օր փակել տուաւ իսլամական բարեսիրական միութեան մը երկու գրասենեակները, որոնք կ'օժանդակեն «ահարեկչական կազմակերպութիւններու», հոգալով «Համաս»ի սպաննուած անդամներուն ընտանիքներուն ապրուստը:

Ոստիկանութիւնը յայտնեց, որ գրասենեակները փակելու հրամանագիրը ստորագրած է իսրայէլեան բանակի հիւսիսային շրջաններու հրամանատարը: Ոստիկանութիւնը փակած է Իսլամական Փրկութեան Խորհուրդի գրասենեակները Նագարէթի եւ Ումմ էլ-Ֆահմի մէջ: Արաբական այս երկու շրջաններն ալ հրէական պետութեան սահմաններուն մէջ կ'իյնան: Ոստիկանապետ Աւի Թիլրը կ'ըսէ, որ գրասենեակները կ'օժանդակէին ահարեկչական շարժումներու:

Բարեսիրական Միութեան պաշտօնատարները յայտնեցին, որ իրենց կազմակերպութիւնը կ'օգնէ մօտաւորապէս 10 հազար որբերու՝ Իսրայէլի, Այսրյորդանանի եւ կազգայի մէջ:

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՅՈՅՆ

Պաղեստինցի մօտաւորապէս 200 կիներ եւ երեխաներ Երկուշարթի օր խաղաղ ցոյց մը կատարեցին կազգայի մէջ, պահանջելով ազատ արձակումը իսրայէլեան բանտերուն մէջ գտնուող իրենց հարազատներուն: Ցուցարարները բարձրացուցած էին բանտարկեալներուն նկարները:

Ընկերային բարօրութեան նախարար Ինթիսար Ուագիր ըսաւ, զր բանտարկեալները կը տառապին սարսափելի պայմաններուն տակ եւ անոնցմէ ոմանք հացադուլի մէջ են:

Պաղեստինցիներ կ'ըսեն, որ մօտաւորապէս 5 հազար պաղեստինցիներ բանտարկուած կը մնան Իսրայէլի բանտերուն մէջ եւ ազատ չեն արձակուած, հակառակ անոր, որ խաղաղութեան համաձայնագիրներ ստորագրուած են:

Բ. ԱՐԱՐՔՑԵԱՆ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՊԻՏԻ ՉԳՈՐԾԱԿՑԻ ԹԱՅՈՒԱՆԻ ՀԵՏ»

Հայաստանի Ագգային Ժողովի նախագահ Բարգէն Արարքցեան պաշտօնական այցելութեան մը համար կը գտնուի Չինաստան, ուր երէկ ընդունուած է Ագգային Ժողովրդային Խորհրդարանի նախագահ Քիաօ Շիի կողմէ:

Քննարկուած են երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրական, գիտական, կրթական եւ մշակութային մարգերու մէջ գործակցութեան գարգացման միջոցները: Քիաօ ըսած է, որ երկու երկիրներուն միջեւ քաղաքական յարաբերութիւններուն գարգացումը կրնայ գարկ տալ միւս մարգերուն մէջ գործակցութեան:

Բ. Արարքցեան յոյս յայտնած է, որ երկու երկիրներուն խորհրդարաններուն միջեւ գործակցութիւնը գարգացում արձանագրէ: Ան աւելցուցած է, որ Հայաստան կը ճանչնայ միայն մէկ Չինաստան՝ Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետութիւնը, եւ թէ՝ որեւէ պաշտօնական գործակցութիւն պիտի չունենայ Թայուանի հետ:

«Ի. ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ + 30»Ի ՀԱՐՑ

ՍԻՏԱ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Իթար-Թասս»ի մէկ թղթակիցը Կիրակի օր այցելած է Հայաստանի մէջ ՍԻՏԱով վարակուածներու դարմանումի կեդրոնը, ՍԻՏԱի միջազգային օրուան առիթով:

Թղթակիցը կը գրէ, որ Հայաստանի Կեդրոնը հաւանաբար միակն է աշխարհի մէջ, որուն բժիշկները իրենց ձեռքերն անգամ չեն կրնար լուալ, որովհետեւ հոսող ջուր չկայ: Կեդրոնի պատասխանատու Լեւոն Զոհրապեան յայտնած է թղթակիցին, որ Հայաստանի մէջ 10 հոգի վարակուած են ՍԻՏԱով եւ բոլորն ալ եկած են այլ երկիրներէ:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔԼԻՆԹԸՆԷՆ ՆԱՄԱԿ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Երէկ առաւօտ, Լիբանանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպանին ճամբով Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս նետեւեալ նամակը ստացաւ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթընէն.

Նորին Ս. Օծութիւն
Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս
Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
Անթիլիաս. Լիբանան.
Ձերդ Սրբութիւն.

Ուրախութեամբ ստացայ Ձեր ջերմ շնորհաւորութեան նամակը՝ երկրորդ շրջանի մը համար իմ նախագահի վերընտրութեանս առիթով:

Ձերդ Սրբութեան բարեկամութիւնն ու աջակցութիւնը մեծ նշանակութիւն ունին ինծի համար:

Անկեղծօրէն
ՊԻԼ ՔԼԻՆԹՐԸՆ

ՊԻՒՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

Աւանդութիւնը կը շարունակուի, սակայն անիկա ծովափ կը փոխէ
ՆԵՐԿԱՅԻՍ ՆԱՄՍ ՏՂՊԱՅԱՅԻ ՄԷՋ

DEI MASSIMI - BERNHARDT - BRAMANTE - IVY OXFORD - DALMINE - VERRI JEANS - GEZEQUEL - PINO ZENALDI - JUPITER - PAUL MORETTI - AQUA & SPORTS CLUB

Pour l'homme actuel **Alpha**

Achrafieh - Hamra - Jdeideh

AQUA & SPORTS CLUB

ԱՅՅԵԼԷ ԵՒ ՓԱՍՏԷ ՄԵՐ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐԸ

DROP 8

ԱՐԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏԵՐՈՒ ՄԻՇՏ ՆՈՐ ԵՒ ՃՈՒԽ ՀԱՒԱՔՈՑ

ՋԱԼՔԱ, ՍԻԹԷ ՄՈՒՍԱ, Ա. ՅԱՐԿ

Վաճառատունը բաց է Կիրակի միայն կէսօր

ԿԱՅԱՆՆԵՐՈՒ ԹՂԹԱԾՐԱՐՆԵՐՈՒՆ ԱՄԲՈՂՋԱՑՈՒՄԸ՝ ՄԻՆՉԵՒ 2 ՇԱԲԱԹ

Կ'ԸՍԷ ՍԱՊԸՀ

Տեղեկատուութեան նախարար Պասեմ Սապըհ հաղորդեց, որ ցարդ արտօնագիր չստացած լատեսողական կայանները խոստացած են իրենց սըրբագրուած թղթածրարները ներկայացնել ամենաուշը մինչեւ 2 շաբաթ, որպէսզի անոնց հիման վրայ կառավարութիւնը որոշումներ տայ:

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի հետ տեսակցութենէ մը ետք, Սապըհ ըսաւ, որ ցարդ որեւէ կայան ի վիճակի չէ եղած ամբողջացնելու եւ սրբագրելու իր թղթածրարը:

Նախարարը հաղորդեց, որ տեղեկատուութեան թղթածրարը քննարկման առարկայ պիտի չդառնայ կառավարութեան յաջորդ նիստին: «Ամէն հարցը այլեւս կախեալ է արտօնագիրի դիմում ներկայացնելիք կայաններու թղթածրարներու վիճակէն», ըսաւ ան:

ԻՍՐԱՅԷԼ ԱՋԱՏ Կ'ԱՐՁԱԿԷ 2 ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

Իսրայէլեան ուժեր երէկ ագատ արձակեցին լիբանանցի 2 ուսանողներ, որոնք Շարաթ օր առեւանգուած էին իրենց կողմէ, երբ Երկմոր Շըքիֆ գիւղէն կ'ուղղուէին դէպի Նապաթիէ:

Ուսանողները պատմեցին, որ իսրայէլացիք գիրենք ենթարկած են ծեծի եւ այլ բռնութիւններու, պահանջելով, որ տեղեկութիւններ տան իրենց բնակավայրը այցելող դիմադրութեան մարտիկներուն մասին:

Միւս կողմէ, իսրայէլեան պատերազմական օդանաւեր երէկ առաւօտուն ցածէն թռիչք կատարեցին Պասլպէքի վերեւ եւ կեղծ յարձակումներ գործեցին Նեպի Շիթ գիւղի չրջակայ բլուրներուն վրայ: Իսրայէլեան օդանաւերը ենթարկուեցան դիմադրութեան հակօդային ուժերու կրակոցներուն:

ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻԴ ԿԸ ԼՔՆԷՆ

«Սահմանային գօտի»էն հաղորդուեցաւ, որ իսրայէլեան բանակը 3 օր առաջ լքած է Տէր Եասին գիւղին մօտերը հաստատուած իր դիրքերը, որոնք կառուցուած էին վերջերս: Դիրքերը պարպուած են, որովհետեւ անոնք դիմադրութեան կողմէ յաճախ կ'ենթարկուին ռմբակոծումի:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Լ. Ս. Խաչի Արաքսի Պուլղուրճեան Ընկերա-

Բժշկական Կեդրոնի ներքին գործուածքներու բաժանմունքը ՍԻՏԱԻ Համաշխարհային Սրուան Դեկտեմբեր 1ի առիթով ստեղծած է հեռաձայնային գիծ մը:

ՍԻՏԱԻ մասին որեւէ անձնական հարցումի համար հեռաձայնել 493008 թիւին, պահանջելով 120, ամէն օր ժամը 2-4: Ձեր կասկածը փարատող պատասխանը պիտի ստանաք հեռաձայնային գաղտնի խօսակցութեամբ:

ՄԱՀԱԶԴ

Վ. Մ. Ը. Մ.ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութիւնը սրտի խոր կսկիծով կը գուժէ իր շրջանի վաստակաշատ եղբայրներէն՝

ՍԱՆՈՒԷԼ ՏԷՏԷԵԱՆԻ

մահը:

ՄԱՀԱԶԴ

Վ. Մ. Ը. Մ.ի Պէյրութի մասնաճիւղը կը գուժէ իր վաստակաւոր եղբայրներէն՝

ՍԱՆՈՒԷԼ ՏԷՏԷԵԱՆԻ

մահը:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Լուսածին Տէտէեան
Տիկին Անի Թորիկեան
Տէր եւ տիկին Վագգէն Տէտէեան եւ դուստրը՝ Անայիս
Տիկին Ռոզ Կարճեան եւ ընտանիք
Տէր եւ տիկին Սուրէն Անդոյեան եւ դուստրերը
Պալիոգեան, Անդրէասեան եւ Տարագճեան
ընտանիքներ

Թիլքեան, Աթթարեան եւ Գէորգեան ընտանիքներ եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, մօրեղբօր եւ հարագատին՝

ՍԱՆՈՒԷԼ ՏԷՏԷԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 1 Դեկտեմբեր 1996ի առաւօտուն:

Թաղման պաշտամունքը տեղի պիտի ունենայ այսօր՝ Երեքշաբթի, 3 Դեկտեմբեր, կէսօրէ առաջ ժամը 11ին, Հայ Աւետարանական Ա. Եկեղեցւոյ մէջ, Մեքսիք փողոց, Քանթարի, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆըրն Շըպէքի Հայ Աւետ. գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:
- Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Տաուտ Փաշայ փողոց, Տէտէեան շէնք, Զոքաք էլ-Պլաթ, Երեքշաբթի 3, Չորեքշաբթի 4 եւ Հինգշաբթի 5 Դեկտեմբերին:
- Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններ կատարել Ձեմարանի Սաներու Փոնտին եւ Հ. Մ. Ը. Մ.ի Պէյրութի մասնաճիւղին:

ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ 1997Ի ՊԻՒՏՃԷԻ ՆԱԽԱՀԱՇԻՒԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ելեւմտական հարցերու պետական նախարար Ֆուատ Սինիորա յայտնեց, որ կառավարութեան 1997ի պիւտճէն պատրաստ ըլլայ մինչեւ յառաջիկայ Յունուարի վերջը, որ կը հանդիսանայ պիւտճէի ներկայացման համար տրուած սահմանադրական պայմանաժամը:

Մամոյ յաստուլիսի մը ընթացքին, Սինիորա անդրադարձաւ համարեց, որ պետական պաշտօնեաներու ամսականներու յաւելումները վճարուին ոչ թէ արտաքին վարկերու, այլ պետութեան գանձարկղի միջոցներէն: «Վարկերը պիտի տրամադրուին ենթակառոյցի եւ բարգաւաճման ծրագիրներու», ըսաւ ան: Նախարարը յոյս յայտնեց, որ ճարտարարուեստի մարզին արտադրողականութեան աչխուժացումը անհրաժեշտ նիւթական միջոցներ ստեղծէ ամսականներուն համար, որոնք պետութեան սնունդին կ'արժեն տարեկան 2260 միլիառ լիր. ոսկի:

- ՊԻՒՏՃԷԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄ

Պիւտճէի հարցերու երեսփոխանական յանձնախումբը երէկ վաւերացուց կառավարութեան 1997ի պիւտճէի մէկ քանի յօդուածները: Վաւերացած բաժիններով, հանրապետութեան նախագահութեան պիտի յատկացուի 2 միլիառ 732 միլիոն լիր. ոսկի, իսկ նախարարաց խորհուրդի քարտուղարութեան՝ 6 միլիառ 340 միլիոն լիր. ոսկի:

Պիւտճէին մէջ նախատեսուած բացը 35,94 առ հարիւրէ, անցեալ տարուան 37,67 առ հարիւրին դիմաց:

ՀԱՐԱՒԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՆՑ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌԸ

«Հըզպալլա»ի տեղեկատուական բաժանմունքը երէկ հրապարակեց Հարաւի մէջ դիմադրութեան գինեալ գործողութիւններուն եւ իսրայէլեան ոտնձգութիւններուն մասին իր ամսական տեղեկագիրը:

Նոյեմբեր ամսուան ընթացքին, դիմադրութիւնը Հարաւի եւ Արեւմտեան Պեքաայի մէջ կատարած է 48 գինեալ գործողութիւն, որոնք խլած են իսրայէլացի մէկ գինուորի եւ «Հ. Լ. Բանակ»էն 3 գինեալի կեանքերը: Իսրայէլեան բանակը տուած է նաեւ 8, իսկ «Հ. Լ. Բանակ»ը՝ 4 վիրաւոր:

48 գործողութիւններուն 96 առ հարիւրը իրագործուած է «Հըզպալլա»ի, իսկ մնացեալը՝ «Ամալ» շարժումի գինեալներուն կողմէ:

Միւս կողմէ, իսրայէլացիք դիմադրութեան դիրքերուն եւ քաղաքային չրջաններու վրայ կատարած են 123 յարձակումներ: Վիրաւորուած են 2 քաղաքային ժիրանանցիներ, ձերբակալուած են 24 ուրիշներ, իսկ 12 բնակարաններ ենթարկուած են նիւթական վնասներու:

ՊԱՅՏՈՒՆԻ ԿԱՐԾԻՔԸ «ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԷՐ»

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պրրրիի մօտիկ ադբիւրներ հաղորդեցին, որ երեսփոխան Մուհամմէտ Ապտլ Համիտ Պայտունի կողմէ ելեւմտական հարցերու պետական նախարար Ֆուատ Սինիորայի դէմ արձակուած ամբաստանութիւնները չեն արտայայտեր «Ագատագրում եւ Բարգաւաճում» պլոքի եւ «Ամալ»ի կեցուածքը:

Պայտուն ամբաստանած էր Սինիորան վարչական բարեկարգումները արգելակելու եւ իր նախարարութեան մէջ բացայայտուած նիւթական չարաշահումները հովանաւորելու յանցանքով:

Նախարարաց խորհուրդի տեղեկատուական գրասենեակը «անհիմն» համարեց կառավարութեան ուղղուած Պայտունի քննադատութիւնները: «Ձիշդ չէ ըսել, որ կառավարութիւնը կը խուսափի Հարաւի գրաւեալ չրջաններուն հանդէպ իր պարտաւորութիւններէն, կամ երկրի հարցերը կ'ենթարկէ չրջանային գարգացումներուն կողմէ ճզդուելիք ճակատագիրին», կը նչէ գրասենեակի հաղորդագրութիւնը: Անիկա նաեւ կը պաշտպանէ նախարար Սինիորան, «որ րոլորին կողմէ ճանչցուած է պետական հարստութեանց պարկեշտ պահապան»:

ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ ԲԱՑ

Վիճակագրութեան եւ տնտեսական ուսումնասիրութիւններու տնօրէնութեան հրապարակած տեղեկագիրին համաձայն, անցեալ Սեպտեմբերին, Լիբանան ներածած է 630 միլիոն տոլարի ապրանք եւ ստացած՝ 100 միլիոն տոլար արժողութեամբ արտադրութիւններ: Այսպէսով, առեւտուրի բացը Սեպտեմբերին եղած է 530 միլիոն տոլար:

Նոյն տեղեկագիրին համաձայն, այս տարուան առաջին 9 ամիսներուն, Լիբանանի ներածումները կրնահատուին 5 միլիառ 457 միլիոն տոլարով, իսկ արտածումները՝ 792 միլիոն տոլարով, ինչ որ կը նշանակէ առեւտուրի 4 միլիառ 715 միլիոն տոլարի բաց: Անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցին բաղդատմամբ, առեւտուրի բացը նուազած է 2.8 առ հարիւրով:

Միւս կողմէ, տեղեկագիրը յայտնեցութիւն կ'արտայայտէ լիբանանեան թղթադրամի կացութեան նկատմամբ, մանաւանդ, որ առեւտրական գործառնութեանց մէջ թղթադրամի չրջանառութիւնը յաւելում արձանագրած է:

ՊԻՒԹԱԿԱԶԻ ԱԿԿԻ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄ

Ձարտարարուեստի եւ քարիւղի նախարար մեծ Շահէ Պարսումեանի որոշումով, շիշ մը պիւթակազի սակը բարձրացում արձանագրեց եւ այսօրուընէ սկըսեալ պիտի վաճառուի 8800 լիբ. ոսկիի: Պենզինի, մազութի եւ հեղուկ կազի սակերը մնացին անփոփոխ:

Պիւթէն կազի սակին բարձրացումը հետեւանք է միջազգային շուկային վրայ արձանագրուած փոփոխութիւններու: Վերջերս, այս վառելանիւթի մէկ թոնին սակը բարձրացաւ 50 տոլարի:

Միւս կողմէ, նախարար Պարսումեանի որոշումով բարձրացում արձանագրեց նաեւ պենզինի կայաններուն շահաբաժինը, որ անցեալ ամիս ճշդուած էր հազար լիբ. ոսկի:

ԲԱԽՏԱԻՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին
Սեւակ եւ Սալբի
Աբրահամեան

բախտաւորուած են
երկրորդ մանչ
զաւակով մը

ԱՍՊԵՏ

2 Դեկտեմբեր 1996

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԼ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԼ

ԴՐՕՇԱԿ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

27ՐԴ (60ՐԴ) ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 21 (1491), 17 -30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1996

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

- ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆ ԸՆԴՈՒԷՄ... ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

- ՁՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԸ *Կարօ Արմէնեան*
- Ա. Հ. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՄԻԱՒՈՐՄԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
- ԵԼՔԸ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԱԶԱՏ ԿԱՄՔԻ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆԸ ՅԱՐԳԵԼՆ Է *Վ. Յարութիւնեան*

ՄԱՄԼՈՅ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

- ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՋԱԳԱՆԳՆԵՐ՝ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ (2) *Յ. Ք.*

ՆԵՐԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅԵԱՑՔ

- ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԻՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ *Գէորգ Խուդինեան*
- ՄԻՔԱՅԷԼ ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ. ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԴԱՐԱՎԵՐՋԻ ՀԱՄԱՐ *Ռ. Սարիպեան*

«ԴՐՕՇԱԿ»Ի ԳՐԱԴԱՐԱՆ

- «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅ»Ի ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ... *Յարութիւն Քիւրքճեան*

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅԵԱՑՔ

- ԱԶԳԱՄԻՋԵԱՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ... *Խ. Տէր Ղուկասեան*
- ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՄԻ ԱՆԿԻՒՆԱԴԱՐՁԻ 40ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻԻ *Լ. Մկրտչեան*

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

- «ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ԲԱԽՄԱՆ» ՄՈՌԱՑՈՒԱԾ ԿՈՂՄ *Ալեքսանդր Մանասեան*
- ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՇՈՒՐՋ *Ռ. Յ.*

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՁՐՈՅՑ

Շարաթավերջին, կարգ մը դիւանագէտներ ընթրիքի հանդիպում մը ունեցած են իրենց պաշտօնակիցներէն մէկուն տան մէջ, խորհրդակցելու համար վերջին իրադարձութիւններուն մասին:

Խորհրդակցութեան առաջին նիւթն էր կառավարութեան յայտարարութեան քննարկման խորհրդարանի նիստը: Կարգ մը դիւանագէտներ յայտնած են, թէ խորհրդարանը կորսնցուցած է իր քաղաքական համայքը բաղդատած նախկին խորհրդարաններուն, որովհետեւ խորհրդարանին մէջ այլեւս «աստղեր» չկան:

Ներկաներէն ոմանք յայտնած են, որ կառավարութեան յայտարարութեան մասին խօսող երեսփոխաններէն 5-6ին խօսքերուն առջեւ կարելի է կանգ առնել: Անոնց չարքին են Ջահէր Խաթիպ, Պուլթրոս Հարպ եւ Նեսիպ Լահուտ: Իսկ խորհրդարանի նախկին նախագահ Հիւսէյն Հիւսէյնիի խօսքը, ըստ դիւանագէտներու, «իսկական պետական մարդու խօսք» էր:

Երեսփոխան Նաժահ Ուաքիմի խօսքին մասին՝ դիւանագէտ մը յայտնած է. «Ըստ սովորութեան տխուր էր եւ նորութիւն չրնդգրկեր»:

Նկատելի էր «Հըզպալլա»ի համայքին րնացակայութիւնը: Տարբերութիւնը գգալի եղած է 1992ի եւ այս չրջանի երեսփոխաններուն միջեւ:

Դիւանագէտները նկատել տուած են, որ խորհրդարանի մեծ բացակայ «քաղաքական երեսփոխան» է 1996ի խորհրդարանին մէջ ձնշիչ ներկայութիւն է «առեւտրական մարդը» քան թէ «քաղաքական մարդը»:

Ինչ կը վերաբերի վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի, րոլոր ներկաները յայտնած են, որ կառավարութեան յայտարարութիւնը «տագնապէ փախուստ»ի միջոց մըն էր: Իսկ Հարիրիի պատասխանը՝ երեսփոխաններու հարցումներուն, «կէս համոզիչ» էր եւ կարելի է գործածել՝ ոչ ոքի համոզելու համար, որպէսզի ներդրում կատարեն Լիբանանի մէջ:

Դիւանագէտներու գրոյցին երկրորդ նիւթը՝ հանրապետութեան նախագահին խօսքն էր: Կարգ մը ներկաներ յայտնած են, որ տիալոկը կագմակերպողները սխալ գործած են նախագահին եւ ուսանողներուն ու սենտքայի անղամներուն միջեւ գայն միջնորդ նշանակելով:

Երրորդ նիւթը տեղեկատուութիւնն էր: Ոմանք դիտել տուած են, որ Լիբանանի մէջ տեղեկատուութեան ագատութիւնը սպառնալիքի տակ է: Անոնք յիշած են, թէ Լիբանանի կառավարութիւնը վերստին իրեն ենթակայ դարձուցած է պատկերասփիւռները եւ գոյութիւն ունին րնդդիմադիր կարգ մը թերթեր, որոնք կրնան համեմատաբար ագատ գրել:

Ապա գրոյց տեղի ունեցած է միջին արեւելեան իրադարձութիւններու մասին: Ներկաներէն մէկը րսած է, թէ Լիբանանի եւ Սուրիոյ վրայ իսրայէլեան որեւէ յարձակում վտանգի տակ կը դնէ ամբողջ չրջանը, անիկա չատ սուղ պիտի արժէ ոչ միայն Սուրիոյ եւ Լիբանանին, այլ նաեւ Իսրայէլի:

Արար դիւանագէտ մը յայտնած է, որ ինք չի չափագանցեր, եթէ ըսէ, որ Միջին Արեւելքի չրջանը վտանգաւոր անկիւնադարձի առջեւ է: Դիւանագէտներու այլ խմբակ մը յայտնած է, որ արարներուն եւ իսրայէլացիներուն միջեւ պատերազմի մասին խօսքերը չափազանցուած են:

Ներկաներէն ոմանք յայտնած են, որ «Լիբանանի Բարեկամներ»ուն խորհրդաժողովը, որ տեղի պիտի ունենայ Ուաշինկթընի մէջ, Դեկտեմբեր 16ին, չատ կարեւոր է եւ պէտք է աչխատիլ գայն յաջողցնելու համար, որպէսզի անոր արդիւնքները նպաստեն Լիբանանի:

Դիւանագէտները նկատած են, որ խորհրդաժողովին նկատմամբ արտաքին խանդավառութիւնը աւելի մեծ է, քան ներքինը: Անոնք յայտնած են, որ այս խորհրդաժողովին յաջողութեան յոյսերը աւելի մեծ են, քան ձախողութեան հաւանականութիւնը:

Ի վերջոյ, ներկաները համաձայն գտնուած են, որ չրջանի խաղաղութեան գործողութիւնը կանգ պիտի չառնէ: Անիկա պիտի չարունակուի, նոյնիսկ եթէ քիչ մը ուչանայ եւ հաւանարար սկսի յառաջիկայ տարեսկիզբին: Գործողութիւնը պիտի չարունակուի անմիջապէս, որ նախագահ Քլինթըն կատարէ սահմանադրական իր երդումը եւ նշանակէ արտաքին գործոց նոր նախարար մը:

ՆԵՊԻԼ ՊՐԱՔՍ

(«ՆԱՀԱՐ»էն)

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

- Անանիտ Աբելեանի մահուան առիթով (մահացած Իամասկոս), Տիկին Սիրարփի Ձերբեճեան 20.000 լ. ո.

Լ. Ս. ԽԱՉԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

- Մարիամ Մարկոսեանի մահուան առիթով,
  Տէր եւ տիկին Ժիրայր Պարսումեան 50$
  Տէր եւ տիկին Շմաւոն Քէլէշեան 50.000 լ. ո.
  Տէր եւ տիկին Սագօ Սիմիթեան 140$
  Տէր եւ տիկին Յովսէփ Թովմասեան 25.000 լ. ո.
- Ժաք Վէքիլեանի մահուան Ը. տարելիցին առիթով,
  Տէր եւ տիկին Պետրոս Վէքիլեան 100.000 լ. ո.
  Տէր եւ տիկին Ժոզէֆ Ագըլեան 50.000 լ. ո.
  Տէր եւ տիկին Աբրահամ Քէօյլեան 25.000 լ. ո.
  Տէր եւ տիկին Համբար Մեծեան 25.000 լ. ո.

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

- Իր հօր՝ Անդրէաս Արեւեանի մահուան քառասունքին առիթով,
  Տէր եւ տիկին Ճոնի Արեւեան 25.000 լ. ո.

ՑԱԻԱԿՑԱԿԱՆ ԳԻՐ

Հ. Ը. Մ.ի Կեդրոնական Վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկեր. Սեդա Խոջէեանի եւ իր ընտանեկան պարագաներուն, իր մօր Մարիամ Մարկոսեանի մահուան առիթով՝

Հ. Ը. Մ.ի
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

2 Դեկտեմբեր 1996

ՄԱՔՈՒՐ ՊԱՀԵՆՔ ՄԱՅՐԵՆԻՆ

ՍՐՏՑԱԻ ՋՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Մեր հայրենակիցները գուարճանալու աղուոր առիթներ կրնստեղծեն մեզի: Եթէ պահ մը ականջ տաք մեր րնկերուհեան մէջ խօսուած հայերէնին, պիտի չկարենաք զսպել ձեր խնդուքը, պահ մը եաք սակայն տրտմելով, յուսախաբուհեան մատնուելով:

Հոս պիտի արձանագրենք քանի մը նմոյշ այդ «սքանչելի պիւտերէն» ստեղծուած մեր հարապատներուն կողմէ: Ջուարճանալը, խնդալը կամ տրտմիլը կրթողունք րնթերցողին խառնուածքային ճաշակին:

*
* *

Ռիւմաթիզմէ վարակուած երիտասարդի մը հայրը կը պատմէ դրացիին.

- Տղաս ռումաթիզմէ բռնուած է, ճար մը չենք կրնար ընել...

*
* *

Աչխարհական մը կը խօսի կրօնաւորի մը մասին, թէ իր կոչումին գիտակցութիւնը չունի յսեցէք:

- Այդ եկեղեցականը աշխարհական պէս կ'ապրի...

Այս ալ սխալ կը հաչուէք, ո՛վ մարդ. Թող չըլլայ աչխարհական, թող ըլլայ աչխարհական... Դարուն մոտաւ է...

*
* *

- Ամենայն թերեւս այդ հարցը այդպէս դիւրին չի լուծուիր, կ'ըսէ հայ մը իր դրացիին՝ ակնարկելով ջուրի անբաւարարութեան շուրջ ստեղծուած վէճի մը:

Կը կարծենք, որ գրաբարեան ձեւ է բառը, որ պէտք է հնչուի՝ յամենայն դէպս...

*
* *

Երկու բարեկամուհիներ դէմ դիմաց կուգան ճամբու վրայ:

Մէկը կը հարցնէ միւսին.

- Ուրկէ կուգաս, տիկին Անժէլ:

- Ատանարուժէն...

Էհ, ի՛նչ կ'ըլլայ, պիր մը եթէ պակաս ըլլայ: Կարեւո՛ր է յսելի դարձնել Մ՛պիրը...

*
* *

Սրը Կիրակի է. հայ ընտանիքներ կը պատրաստուին իորոված ուտելու:

Պատշգամներէն մուխ կը բարձրանայ. մսաւոտը աւուշ կը բուրէ կեսօրւան ժամերուն, երբ մարդ աւօթի է մաւաւանդ: Ինամացի պատշգամէն դրացուհին կը ձայնէ դրացիին.

- Պարոն Գերոք, ձեր խոռվածին միսը փափո՞ւկ է... Ո՞ր մսավաճառէն գնեցիք...

- Այո, մեր խոռվածին միսը շատ փափուկ է ու համեղ, հրամմեցէք միասին ուտենք...

Աստուծոյ սիրոյն ըսէ՛ք, տարբերութիւն մը կը տեսնէ՛ք խոռվածին եւ խոռվածին միջեւ: Օ՛ֆ, սա հայերէն լեզուն ալ...

*
* *

Ճաշի հրաւիրուած հայուհի մը երբ սեղանին վրայ կը տեսնէ պանիրը, կը հարցնէ հիւրընկալ տիկնոջ.

- Տիկին Նուարդ, ո՞ր յարկի պանիր է ձեր պանիրը...

Խեղճ հրաւիրեալը յանգանքէ ունի պարզապէս կ'ուզէ իմանալ, թէ ո՞ր տեսակի կամ ի՞նչ տեսակի պանիր է հրամցուածը: Կարճ խօսքով՝ ինչ դասակարգի պանիր, որովհետեւ ուտելիքներն ալ հագնելիքներու նման դասակարգեր կը ճրչդեն այսօր... Վերի յարկի, թէ վարի...

*
* *

Ժարթեալ ճաշասեղանի մը շուրջ հայրը կը պատուիրէ զաւակներուն, երբ աւոնք համեղ լիցքը, մածնապուրը կամ իորոված արհամարհելով կը պահանջեն «համպըրկըր» կամ «փիցցա».

- Տղաս, աղջիկս, *սննդահար* ճաշեր պէտք է ուտէք, որ առողջ մնաք...

Այդ նոր *մոտա* կերակուրներէն կը հիւանդանաք...

Ի՞նչ պէտք էր ըսէր մտահոգ հայրը *սննդահար* բառին փոխարէն: Վստահ ենք, բոլորդ ալ գիտէք, բացի... կարգ մը գիւտարարներէ...

*
* *

Հայ կին մը հիւանդանոց կ'երթայ ծերունի բարեկամի մը այցելելու. տուն վերադարձին դրացիներուն կ'ըսէ տրտմելին...

- Յովհաննէս պապուկին այցելեցի, խեղճը հոգեվիճակի մէջ էր...

- Ի՞նչ տեսակ հոգեվիճակի մէջ...

- Ջե՛ս հասկնար, մարդը մեռնելիք է, այս գիշերը չի լուսցներ:

- Հոգեվարք ըսէ, տիկին Ակնիւ... Այդ ի՞նչ տեսակ հայերէն է...

ԱՔԱՍԻԱ

ՎԵՐԱԲԱՅՈՒՄ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ «ՏԻՐԱՆ ՊԱՊԻԿԵԱՆ» ՍՐԱՀԻՆ

Ուրբաթ, 22 Նոյեմբեր 1996:

Յիշատակի օր մը արձանագրուեցաւ Լոշերֆիէի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ օրագրութեան մէջ: Այդ օրը Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ ամբողջ ընտանիքը հոգեկան հրճուանքի եւ ցնծութեան մէջ էր: Որչափը կ'ուենեար վերանորոգուած ու բարեզարդուած սրահ մը, որ գոհացում պիտի տայ արդի պահանջներուն: Սրահ մը, որ պիտի ըլլայ հաւաքավայրն ու ժամադրավայրը հոգեւոր մէկտեղումներու, արուեստի երեկոներու եւ ընկերային ու մշակութային բնոյթով հաւաքոյթներու:

Ամիսներու անդուլ աշխատանքէ ետք Տիրան Պապիկեան սրահը, վերանորոգուած ու բարեզարդուած, այդ օրը եղաւ ժամադրավայրը Ազգային Իշխանութեանց, միութիւններու, կազմակերպութիւններու, ակ

Սրահին բացման պահը:

Գեղամ վրդ. Խաչերեան կ'արտասանէ գնահատանքի իր խօսքը:

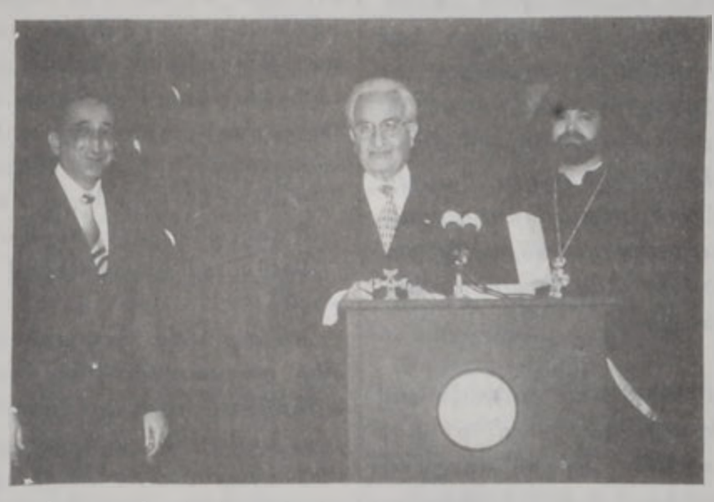
տական ու զինուորական հանգամանքով ներկայացուցիչներու: Հոն էին հովանաւորը՝ Գեղամ վրդ. Խաչերեան, առաջնորդական տեղապահ Լիբանանի հայոց թեմին: Հանդիսութեան նախագահն ու սրահի վերանորոգման քարերար երեափոխան մեթր Խաչիկ Պապիկեան, եւ պետական երեափոխան տոքթ. Մեսրոփ Յովհաննեան, Հ. Յ. Դ. Կ. Կոմիտէի ներկայացուցիչներ եւ թաղին պատկառելի անձնաւորութիւնները:

Վերաբացման հանդիսութիւնը սկսաւ բարերարին՝ մեթր Խ. Պապիկեանի կողմէ մարմարեայ ցուցանակին վրայէն քողին վերացումով: Ցուցատախտակին վրայ արձանագրուած էր անոր հանգուցեալ հօր անունը. Տիրան Պապիկեան սրահ:

Հաւատարիմ մեր ցեղի աւանդական առաքինութեանց, մեր սիրելիներու յիշատակը յաւերժացնելու համար այս սրահն ալ շինուած էր Տիրան Պապիկեան յիշատակը յաւերժացնելու: Նոյն ոգին կը վերանորոգուէր՝ յաւերժացնելու Պապիկեան գերդաստանի յիշատակը:

Այնուհետեւ սրահի մուտքին հոգեշնորհ Հայր Սուրբն ու մեթր Պապիկեան կտրեցին ժապաւէնը՝ ծափողջոյններու տարափի մը տակ:

Բացման եւ բարի գալուստի խօսքով հանդէս եկաւ

Յուշանուէրի յանձնում մեթր Խաչիկ Պապիկեանի:

թաղականութեան ատենապետ Վահագն Դաւիթեան, որ հոգեւոր հովիւին եւ թաղականութեան եւ եկեղեցւոյ տիկնանցի, դպրոցի, աղքատախնամի եւ ծխային մեծ ընտանիքի անունով շնորհակալութիւն յայտնեց մեթր Պապիկեանին: Մեթր Պապիկեան մեզ չմերժեց եւ վեհանձնօրէն յանձն առաւ իրականացնել սրահի վերանորոգումն ու բարեզարդումը: Ինք անձնապէս հետեւեցաւ եւ հսկեց աշխատանքներուն, յաճախ այցելելով սրահ՝ իր թանկագին ժամերը յատկացնելով տոյն նպատակի լաւագոյնս իրագործման: Այժմ՝ մենք ձեր գնահատանքին կը յանձնենք այս յաւերժ յիշատակելի գործը, որ իրագործուեցաւ մեթր Խ. Պապիկեանի վեհանձն ու առատաձեռն յատկացումով», ըսաւ ան:

Հարի գալուստի խօսքէն ետք քեմ հրաւիրուեցաւ մեթր Խ. Պապիկեան, որ շատ զգացուած իրեն ընծայուած ընդունելութենէն եւ խօսքերէն, առաջին հերթին գնահատանքի խօսք ուղղեց եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւին՝ Մեսրոպ քահանայ Քէրքէզեանի, որ եղաւ այս գաղափարը յղացողը եւ մղիչ ուժը՝ այս ծրագիրին իրագործման: Շնորհակալութեան ու քաջալերանքի խօսքեր ուղղեց թաղականութեան անդամներուն, որոնք ժրաջան կերպով իրենց թանկագին ժամերը գոհեցին գործին հետապնդումը կատարելով ու կատարելութեան հասցնելով: Այնուհետեւ ան շնորհակալութիւն յայտնեց ճարտարապետներ Անդրանիկ եւ Հաֆֆի Մատոսեաններուն, Հոլ Նազըճիի եւ Հասուլ Աստաֆի, որոնք իրենց ճարտարապետական նրբաճաշակ յղացումներով ու գիտելիքներով ու բացառիկ ոճով այս գեղակերտ վիճակին վերածեցին սրահը: Մեթր Խ. Պապիկեան եզրակացուց. «Քանի՛ հին

իր առաջ, երբ հանգուցեալ հօրս հետ այս սրահը շինելու որոշումը տուինք, ան խրատեց մեզ, որ շարունակենք իր կտակը՝ այսպիսի ազգային հաստատութիւններ կառուցանելով ու խոր նուիրումով ծառայելու Հայ ժողովուրդին: Կը յուսամ, այս սրահը այս վիճակին մէջ ծառայէ շրջանի արուեստի ըմբռնումի զարգացման»: Ծափերով ողջունուեցան մեթր Խ. Պապիկեանի այս արտաբուխ խօսքերը:

Ապա խօսքը տրուեցաւ Գեղամ վրդ. Խաչերեանի, որ որր բացառիկ եւ տարբեր նկատեց այս հրաշա-

Վ. Դաւիթեան կ'ողջունէ ներկաները:

կերտ սրահին վերակառուցման առիթով: Ան գնահատեց մեթր Խ. Պապիկեանն ու Պապիկեան գերդաստանը՝ իրենց քարերարութիւններուն համար, եւ յատկապէս Մեթրը՝ իր հիմնադնանութեան առաքելական օրհին եւ նուիրատուութեան համար: Հայր Սուրբը յատուկ գնահատանք արձանագրեց շրջանի հոգեւոր հովիւ Մեսրոպ քհնյ. Քէրքէզեանի եկեղեցասէր ու եկեղեցասէն աշխատանքներուն ու հոգեւոր վերազարթնումի աշխատանքներուն համար, որուատեց թաղականութեան կատարած շինարարական աշխուժ գործունէութիւնը:

Ներկաները հրաւիրուեցան մեթր Խ. Պապիկեան: Հայր Սուրբին ձեռամբ, եւ իբրեւ յուշանուէր թաղականութեան կողմէ անոր նուիրուեցաւ հայկական խաչքարի ոճով ոսկեջրուած խաչ մը մարմարի վրայ ամրացուած: Այս առանկնկալին դիմաց ներկաները ծափողջոյններով գնահատեցին տարուած հսկայ աշխատանքը:

Պաշտօնական հանդիսութենէն ետք, տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն:

ԹՂԹԱԿԻՑ

CAESAR'S PALACE

ՁԱՑԱՐԱՆ
WHITE CAESAR'S PALACE

●Ընտանեկան եւ միութենական խրախճանքներու լաւագոյն վայրը:
●Համադամ աղանդեր, հայկական մթնոլորտ, սերտուած գիներ:

Կը խանդավառէ երգիչ՝
ՎԱՐԴԱՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ (ՎԱՐԴԱՆԱՔԻ)

Ընկերակցութեամբ՝
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ
եւ ԱՋԱՏ ՉԱԹԱԼԵԱՆԻ

●ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՆԱԿՆԿԱԼ
Ա.– Երեք շ., Չորեք շ. եւ Հինգ շ. 10 ամ. $:
Բ.– Ունինք ԿԼԿԼԱԿի սպասարկութիւն:
Գ.– Նուագախումբը՝ ամէն օր, իսկ

ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ, ՆԱԵԻ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՅԱՅՏԱԳԻՐ՝ ՋԱՐԵՀ ԵԻ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԸ

Վերապահումներու համար հեռաձայնել ԱՐԱՄ եւ ՏԻՐԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆՆԵՐՈՒՆ, հեռ. 03 – 266176, 03 – 265475 եւ 03 – 611093 կամ ժամը 7էն ետք ճաշարան՝ հեռ. 406736:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ՆԱԽԱԳԱՀԵՑ ԹԵՄԱԿԱԼ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԻՆ

Ս. Էջմիածինի մէջ կայացաւ Հայաստանի եւ Արցախի 9 թեմական առաջնորդներու աշխատանքային ժողովը, որուն նախագահեց Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: Ժողովին մասնակցեցան Արարատեան, Շիրակի, Գեղարքունիքի, Արմաւիրի, Արցախի, Գուգարաց, Արագածոտնի, Կոտայքի եւ Սիւնիքի թեմերու առաջնորդները: Քննարկուեցան թեմական - կազմակերպչական հարցեր:

Վերջերս բացուեցաւ Ս. Էջմիածինի Քրիստոնէական դաստիարակութեան եւ քարոզչութեան կեդրոնը:

Նկարին մէջ Գարեգին Ա.՝ շրջապատուած բարձրաստիճան կղերականներով, բացման հանդիսութեան պահուն:

Հ.Յ.Դ.Ն ԱՐՑԱԽԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԵՒ Լ.Պ.Հ.Ի ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՔԻՆ Է

ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԸՆԿ. Յ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

«Իրաւունք»ի թղթակիցին հարցումներուն կը պատասխանէ Հ.Յ.Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմնի Նախագահ ընկ. Յովիկ Աղազարեան:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Ինչպէ՞ս կը բնութագրէք Սահմանադրական դատարանի որոշումը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Ս.Դ.ի որոշումը ոչ ոքի համար անակնկալ չէր: Ի հարկէ, այդ դէպքում հարց է առաջանում, թէ ինչո՞ւ ընդդիմութիւնը, այնուամենայնիւ, դիմեց Ս.Դ.:

Իհարկէ այն է, որ անկախ իր ձեւաւորման եղանակից եւ վարչախմբից կախուածութեան աստիճանից, Ս.Դ.ն աշխարհում ընկալւում է՝ որպէս ժողովրդավարութեան կարեւոր հաստատութիւն: Ու եթէ չլիներ միացեալ ընդդիմութեան յայտնի հայցը, ապա բազմաթիւ քաղաքական ուժերի մէջ հարց կ՝առաջանար. ինչո՞ւ ընդդիմութիւնը չդիմեց Ս.Դ., չէ՞ որ վերջինս, անաչառ վճիռ կայացնելով, կարող էր կայունացնել քաղաքական իրավիճակը Հայաստանում:

Իսկ Ս.Դ. դիմելու նպատակը նաեւ այն էր, որպէսզի դատավարութեան ընթացքում է՛լ աւելի յստակեցուէին նախագահական ընտրութիւններում տեղ գտած աղաղակող թերութիւնները: Այդ առումով մեզ յաջողուեց Ս.Դ.ում լուծել մեր խնդիրը:

Հ.- Ս.Դ.ի որոշմամբ, բստ էութեան, սկիզբ դրուեց «չորրորդ փուլին»: Ձեր կարծիքով, ո՞ր ուղղութեամբ պէտք է ընթանայ ընդդիմութեան գործողութիւնը:

Պ.- Այդ գործընթացները դեռեւս կայացման վիճակում են գտնւում: Այժմ՝ քաղաքական բուռն իրադարձութիւններից յետոյ համեմատաբար խաղաղ վիճակ է, եւ ընդդիմութիւնը հնարաւորութիւն ունի շգրտելու իր աւելիքները:

«Չորրորդ փուլ» ասածը շատ լայն հասկացողութիւն է, եւ հասարակութեան տարբեր շերտեր տարբեր ձեւով են ընկալում այն: Մենք դա համարում ենք յեղափոխական փուլ, երբ հարցերը շատ կտրուկ պէտք է լուծուեն, միւսները՝ որ դատեղատուութեան շրջան է, որում թէ՛ իշխանութիւնները, թէ՛ ընդդիմութիւնը պէտք է վերադասաւորեն իրենց ուժերը:

Մշդելու համար, թէ ինչ աւելիքներ կան «չորրորդ փուլում», նախեւառաջ պէտք է գնահատական տալ այսօրուայ իրավիճակին: Գնահատականը հետեւեալն է. մենք ապրել ենք պարսիկների, թուրքերի, ոուսների լծի տակ, այժմ էլ գտնւում ենք մի խումբ հայերի լծի տակ: Սա բռնազաւթուած իշխանութիւն է, եւ ընդդիմութիւնը պէտք է դիմի քայլերի, որպէսզի այս նոր լուծը երկար չտեւի: Կարծում եմ՝ դրա համար բոլոր նախադրեալները կան:

Հ.- Ձեր կարծիքով պայքարի իրաւական լծակներ դեռեւս կա՞ն, թէ, անխուսափելիօրէն վաղ թէ ուշ պայքարը տեղափոխուելու է ուժային դաշտ, եւ ժողովուրդը հարկադրուած կը լինի օգտուել ապստամբութեան անօտարելի իր իրաւունքից:

Պ.- Եթէ հրապարակում հաւաքուի 200-400 հազար մարդ, եւ դրա ճնշման տակ վարչախումբը հարկադրուած լինի հեռանալ՝ դա կարելի է համարել ուժային ճնշման ընդունելի ձեւ: Սակայն անընդունելի է, օրինակ, մի խումբ մարդկանցով բռնութեամբ խլել իշխանութիւնը՝ դրանով իսկ կրկնելով այս վարչախմբի գործելակերպը:

Եթէ վարչախմբին յաջողուի ստեղծել նախադրեալներ լայն բարեփոխումների համար, ինչը հիմք կը ստեղծի ժողովրդի դժգոհութեան թուլացման համար (ես դա համարում եմ քիչ հաւանական), ապա ընդդիմութիւնն այդ փուլում առանձնապէս անելիք չի ունենայ: Իսկ եթէ չյաջողուի, ապա մի քանի ամսուայ ընթացքում կը կուտակուի ժողովրդական համապատասխան տրամադրութիւնների հզօր լիցք, եւ ժողովրդական հուժկու ճնշման տակ վարչախումբը հարկադրուած կը լինի հեռանալ ասպարէզից:

Հ.- Ի՞նչ ընթացք էք ակնկալում Լիպսոնի գագաթաժողովից, եւ հաշուի առնելով վտանգաւոր միտումները՝ ի՞նչ է մտադիր անել Հ. Յ. Դ.ն:

Պ.- Հ. Յ. Դ. Արցախի կազմակերպութիւնը նախագահական ընտրութիւններում պաշտպանել է Լեոպէրթ Քոչարեանի թեկնածութիւնը՝ որպէս մի անձի, որը վերջին ժամանակներս բաւականին ազգօգուտ կերպով է ներկայացրել Արցախի դատը:

Ես կարծում եմ, որ Լ. Տէր Պետրոսեանն իրաւունք չունի ստորագրելու որեւէ փաստաթուղթ: Արցախի օրինական իշխանութիւնների կամքին հակառակ: Եթէ անգամ Լ. Տէր Պետրոսեանը ստորագրի մի որոշում, որը հակասում է 1992 թ. Յունիսի 13ի եւ Հ.Հ. Գ.Խ.ի յայտնի որոշմանը կամ Արցախի շահերի, ապա Արցախի ժողովուրդը, ի դէմս իր նախագահ Քոչարեանի, ճիշդ հետեւութիւններ կ՝անի եւ չի ենթարկուի այդ որոշմանը: Բնականաբար, Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը կը կանգնի Արցախի ժողովրդի եւ իշխանութիւնների կողքին:

Հ.- Հ.Յ.Դ. Կանոնագրի գրանցումն արդեն շատ երկար է ձգձգւում: Ի վերջոյ, ի՞նչ ընթացք կարելի է սպասել:

Պ.- Օրէնքի ոգու եւ տառի տեսակէտից Հ.Յ.Դ.ն ամէնինչ արել է: Խնդրի լուծման ձգձգումն ունի զուտ քաղաքական դրդապատճառներ: Իշխանութիւնները կարող են մեզ գրանցել միայն այն դէպքում, երբ դա ձեռնտու լինի իրենց: Այստեղ հնարաւոր է երկու տարբերակ: Առաջին՝ եթէ մենք դառնանք իշխանութիւնների կամակատար, եւ այդ դէպքում գրանցումը թոյլ կը տայ էլ աւելի թանձրացնել դեմոկրատական շղարշը: Եւ երկրորդ՝ եթէ մենք այն աստիճան ուժեղանանք, որ իշխանութիւնները հարկադրուած լինեն գրանցել մեզ՝ մեր գործունէութիւնն ինչ-որ չափով վերահսկելու համար: Մենք նախընտրել ենք երկրորդ տարբերակը եւ շարունակում ենք ու կը շարունակենք գործել՝ անկախ անբարենպաստ պայմաններից:

Հ.- «Արմենփրես»ի խողովակով տարածուել է այն վարկածը, թէ իբր Եւրոխորհրդարանի վերջին որոշման կայացման գործում Հ.Յ.Դ.ն վճռորոշ դեր է խաղացել: Իրականում ինչպիսի՞ն է Հ.Յ.Դ.ի դերը:

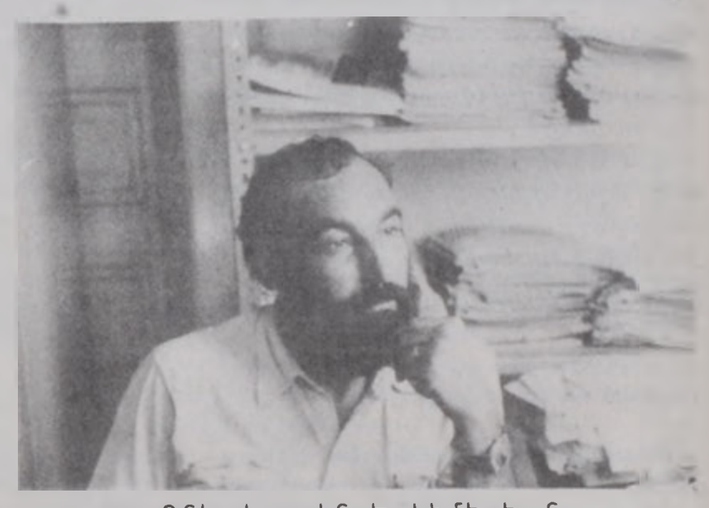
Պ.- Տեղին է նշել, որ այսօրուայ մեր իշխանութիւնների մէջ ես առաւելագոյնս գնահատում եմ հումորի զգացումը: Ընդամէնը մի քանի ամիս առաջ Հ.Յ.Դ.ին մեղադրում էին ծայրայեղ ոուսամէտութեան մէջ: Իսկ վերջերս, Հ.Յ.Դ.ին անուանում են արեւմտամէտ, հակառուսական ուժ: Պէտք է իմանալ, որ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը, պարզապէս սթափ գնահատելով աշխարհաքաղաքական իրավիճակը, վարում է իրատեսական քաղաքականութիւն:

Իսկ ինչ վերաբերում է Եւրոխորհրդարանի որոշմանը, ապա մեր ազդեցութիւնն այնքանով է, որ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնն ընդդիմադիր միւս կուսակցութիւնների հետ կողք կողքի մասնակցել է Լ. Տէր Պետրոսեանի ժողովրդավարական դիմակը պատռելու գործին:

Հ.- Ձեր կարծիքով, ետընտրական շրջանում ընդդիմութիւնը սխալներ ունեցե՞լ է:

Պ.- Քաղաքականութիւնը հնարաւորի արուեստ է, եւ այդ առումով ընդդիմութեանը յաջողուել է առաւելագոյնը:

ԸՆԿ. ՎԱՉԳԷՆ ԷԹԻԵՄԵՋԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՁԵՌՆԱՐԿԻՆ ԸՆԿ. ԿԱՐՕ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԻ ԱՐՏԱՍԱՆԱԾ ԽՕՍՔԸ

ԸՆԿ. ՎԱԶԳԷՆ ԷԹԻԵՄԵԶԵԱՆ

«Նախընտրեցին այս ուղիով ընթանալ, այս ուղին, անվերադարձ այս ուղին գերադասելով ցոյնիսկ ամէնէն հարազատներու չերմ մտերմութենէն, քոյրերու, եղբայրներու եւ ծնողներու հանդէպ իանդադատ իրենց սէրէն եւ գուրգուրանքէն գերադաս համարելով այս ուղին, առանց երկմտանքի, առանց տատանումի, առանց ափսոսանքի»:

Վազգէնին այս տողերը, որոնք գրուած են Լիպսոնի հինգ տող նահատակութեան առաջին տարելիցին, լաւագոյնս կ՝արտայայտեն իր իսկ կեանքի ընթացքը: Վազգէնը նախընտրեց այս ուղիով ընթանալ, այս ուղին, անվերադարձ այս ուղին գերադասելով ցոյնիսկ ամէնէն հարազատներու չերմ մտերմութենէն, քոյրերու, եղբայրներու եւ ծնողներու հանդէպ իանդադատ իր սէրէն եւ գուրգուրանքէն գերադաս համարելով այս ուղին, առանց երկմտանքի, առանց տատանումի, առանց ափսոսանքի:

Ասիկա այն ուղին է, որ կը բացուի իւոր հաւատքով ևուիրաբերումով, անձնազոհութեամբ, *«հաստուցանելով եւ քաւելով մեղքը, բոլոր սերնդակիցներու, որ կեանքի պզտոր հոսանքներէն տարուելով, ուրիշ ճամբաներու, ուրիշ հեռանկարներու բացած էին իրենց կեանքերը»:*

*
* *

Մարդկային եւ ազգային առօրեայ սովորական կեանքի մարդը չէր Վազգէնը: Ոչ ալ կրնար տուրք տալ այդ կեանքին: Երբեք պիտի չուզէր այդպիսի մարդ մը ըլլալ:

Մեր առօրեայ կեանքը կը յատկանշուի նիւթական հեւքոտ վազքով մը, որ իրապէս գիխու պտոյտ կը պատճառէ: Վազգէնը չմտաւ երբեք այդ վազքուդիին մէջ. որեւէ ձեւով պիտի չուզէր մտնել, ի նչ ալ ըլլային իր պայմանները: Մեր վերջին հանդիպումներէն մէկուն ընթացքին Վազգէնը հայհոյեց իր վիճակին վրայ: Երբեք չէի լսած անոր հայհոյանքը: Հայհոյանքը չէր ան փողոցի հասարակ մարդու: Առնական, լեցուն եւ փիլիսոփայական հայհոյանք մըն էր կեանքին դէմ, առօրեայ պայմաններուն դէմ, որոնք կ՝ուզէին ետրկացնել զինք ամէն գնով:

Չտրկացաւ, սակայն Վազգէնը: Տունկի չեղաւ ան: Ընդհակառակը, ազնուացուց ինքզինքը: Ազնուացուց իր հոգին, որուն ուժին կը հաւատար ներքնապէս, անվերապահօրէն: Իր տառապանքին մէջ երբեք չբաժնուեցաւ իրմէ իւրայատուկ սրամտութիւնը, որ այնքան իւոր էր ու զօրաւոր, այնքան իմաստասիրական եւ կեանքով լեցուն:

Դարու մարդը չեղաւ Վազգէնը: Մեր ընթացիկ խենեշ կեանքը, որ կ՝ոտնակոխէ մարդկային ամէնէն վեհ եւ ամէնէն ազնիւ արժանիքները, որեւէ կաղապար չյաջողեցաւ տալ իրեն, չհամարձակեցաւ տալ Վազգէնին: Երկվայրկեան մը իսկ չմտածեց, միտքէն անգամ չանցուց գործածել այն կաղապարները, որոնք դիրքի կրնային հասցնել զինք, ինչպէս հասցուցած էին ուրիշներու պարագային:

Վազգէնը իւորշեցաւ հաճոյակատարութենէն:

Թքեց պնակալեզութեան վրայ:

Առնական կեցուածքով արհամարհեց որեւէ գութիւնը:

«Մենք մեզ պարտութեան կը մատնենք յաճախ մեր անյատակատեսութեամբ, կր հաստատէր անօրինակ դժուարութիւններու առջեւ ծունկի գալով, խոնարհելով, հրաժարելով մարդկային մեր արժանապատուութենէն եւ ազգային ստորնութեան հաւաքական մեր արժանաւորութենէն ու կը յանձնուինք համակերպումի ստորնութեան»:

Այդպէս է, որ Վազգէնը սուտ չխօսեցաւ ինքզինքին հետ: Հաւատարիմ մնաց իր էութեան մէջ, որ շնչեց եւ շնչաւորեց անբիծ գեղեցկութեամբ: Ու գրտնուեցան մարդիկ, շատ մարդիկ, որոնք պարտուած հոգիներով հարց կու տային, թէ ի՞նչ դարու մէջ կ՝ապրին ան:

Վազգէնը ունէր իմաստուն կեանքի մր տեսլականը իր հոգիին խորը: Այդ իմաստութիւնը կամ երջանկութիւնը գտաւ ան ժուժկալութեան մէջ: Հետամուտ եղաւ անհին Յունաստանի էպիկուրիան փիլիսոփայութիւնը յիշեցնող կեանքի մր: Կր հաւատար, որ մարդ համեստ կեանքի մէջ կրնայ գտնել իր երջանկութիւնը: Որովհետեւ որքան նուազագոյնի իջեցնէ իր պահանջներն ու կարիքները, այնքան քիչ կը տառապի եւ հեռու կր մնայ բազմաթիւ մտահոգութիւններէ, որոնք նիւթական են մեծաւ մասամբ: Վազգէնին մեծագոյն հաճոյքը եւ կեանքէն գոհացումը կը կայանար այն իրողութեան մէջ, որ երբեք չգիջեցաւ ինքզինքին, բայց ուրիշին կամեցաւ՝ իր հեզահամբոյր տերվիշ եւ բարի բնաւորութեամբ: Անպէտք, յիմար եւ աւելորդ նկատեց մարդուն հարցատանալու տենչը եւ իր անձին օրինակով, իր կեանքին օրինակով ջանաց փաստարկել, որ հոգեկան անդորր վիճակ ունենալու համար անհրաժեշտ է ամէն գնով վանել այդ ոչ բնական պահանջը: Ահա՛ թէ ինչու Վազգէնը լաւ ճանչցողները եւ յատկապէս իր աշակերտները մեծ պաշտամունք ունեցան իրեն հանդէպ: Այդ պաշտամունքը շարունակուեցաւ, երբ ա՛լ ուսուցիչ չէր: Եւ որքա՜ն կ՝ափսոսար, որ ձգած է ուսուցչութիւնը:

Ժամանակէն դուրս ապրելու իր իւրայատուկ կեցուածքին պատճառով է, հաւանաբար, որ իր շուրջ ստեղծուեցաւ անհասկնալի բլլալու առասպել մր: Որեւէ ճիգ չթափեց ան հասկցուելու միջակութիւններով լեցուն իր շրջապատին կողմէ: Շարունակեց իսկիլ ինքն իր մէջ, կռուիլ ինքն իրեն հետ: Ինքզինք չարչարեց եւ ինքզինք տագնապերուն մարդոց տագնապը ամբողջութեամբ հասկնալու եւ իւրացնելու համար: Սրբագրեց ինքզինք եւ հաւատարիմ մնաց իր էութեան, հոգեկան խառնուածքին եւ նկարագիրին հետ: Այլ մանաւանդ՝ մնաց յամառ իր համոզումներուն մէջ եւ ասպետական՝ իր արժանապատուութեամբ:

Իր ողջութեան անհրաժեշտ չափով չհասկցուեցաւ Վազգէնը: Շատ սուղ վճարեց ան գինը իր նեղաշխարհին մէջ մնալուն համար: Ահա՛, թէ ինչու հալածուեցաւ ան: Այսուհանդերձ Վազգէնը սակարկութեան չդրաւ երբեք իր համոզումները:

Չգիջեցաւ: Շարունակեց «ոչ» ըսել մարդոց եւ անդրդուելի մնաց իր հպարտութեանը մէջ:

- Մի իգացնէք մեզ, - կ՝ըսէր յաճախ - եթէ մենք ճկինք, այն ատեն կր տկարանանք:

«Կեանքի մեծ տրամութիւնն ու անգութ իմաստութիւնն է, որ մարդկային մեծ գանգուածների, աշխարհաւեր քախտումների եւ գաղափարական հրկայ ծփանքների մէջ նախ ընկնին գոհ՝ ամէնէն ընտիրները, ամէնէն արիները, ամէնէն լաւերն ու գեղեցիկները»:

Աւետիս Ահարոնեանի այս խօսքերով բանաձեւած ամէնէն ընտիրներէն, արիներէն, լաւերէն ու գեղեցիկներէն մէկն էր ընկ. Վազգէն Էթիեմեզեանը, որ «աշխարհաւեր բախտումներու» եւ «գաղափարական հսկայ ծփանքներու մէջ» կր մահանար աւելի քան երկու ամիս առաջ:

Դժուար յանձնառութեան մր առջեւ կր գտնուիմ ամէն անգամ, որ խօսքի կ՝ելլեմ նմանօրինակ ադէտի մր առիթով: Ու բոլոր պարագաներուն ես ինծի բսած եմ, իմ հոգիիս մէջ կ՝րսեմ, որ ալ վերջինն է, որուն մասին կ՝ուզեմ խօսիլ կամ գրել:

Բայց կր պատահի նոր ադէտ մը:

Մեկր մր ւսեհեւեն կ՝երթան մեր լաւագոյն տարրերը, մեր մտաւորական դրամագլուխը: Նոր անուն մր կ՝աւելցնայ ահա յիշատակի հանդիսութեանց շարքին, որոնք արագավազ կր յաջորդեն իրարու:

Վազգէնը մեռաւ Սեպտեմբերի մէջ օր մր, երբ իր հիւանդանոցէն դուրս գտնուող ծառերը կր թափէին իրենց տերեւները՝ հատ առ հատ:

Մեռաւ ան տերեւաթափի եղանակին: Ու Լիբանանի մեր գաղութին համար երբեք ոսկի աշուն մր չէ անիկա:

Տերեւաթափ կայ լիբանանահայ մեր մտաւոր կեանքին մէջ: Տարբերութիւնը այն է սակայն, որ բնութեան տերեւաթափին կը յաջորդէ նոր կեանքը՝ գարնան հետ սկսող, երբ ծառերը վերստին կր հագնին իրենց տերեւները: Մինչդեռ մեր գաղութի տերեւաթափին հետզհետէ կր յաջորդէ ձիւնուտ ձմեռ մը՝ սառնամանիքով մր պատուած: Պիտի հալի՞ արդեօք սառր մեր գաղութին մտաւոր կեանքին վրայէն:

Պիտի երեւնա՞յ պարարտ հողր, կարմիր հողը: Թարմ ոստեր պիտի ծլարձակի՞ն արդեօք:

Վազգէնները անժամանակ տերեւաթափին պիտի յաջորդե՞ն նոր Վազգէնները գարունը:

Վազգէնին մահր կրնայ իմաստ մր ունենալ այն պարագային միայն, երբ Լիբանանի հայութեան մտաւոր նոր գարունը ծնունդ տայ նոր տարրերու. բան մր, որուն այնքա՜ն նախանձախնդիր էր ան:

Հ. ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՆՈՐ ՀԱՍՑԷՆ

HAMPIG SASSOUNIAN C-88440
California Correctional Institution
Unit IV-B 4-A-104
P.O.Box 1906
Tehachapi, CA. 93581, U.S.A.

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԱՌՕՐԵԱՅ

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ՝ ԱՆԼՈՅԾ ՊԱՅՔԱՐԻ ԵՐԿԻՐ ՄԸ

Գ.

ԹԱԼԵՊԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Աֆղանիստանի պատերազմին ներկայ հանգրուանը րմբռնելու համար անհրաժեշտ է ծանօթանալ Թալեպան շարժումին, անոր հիմնադրութեան պայմաններուն, գաղափարախօսութեան, աշխարհահայեցքին եւ մարտավարութեան:

Թալեպան քաղաքական կազմակերպութիւն մը չէ, այլ իսլամ կրօնի ուսանողներէ կազմուած եւ անոնց կողմէ ղեկավարուող չարժում մը, որուն նպատակն է իսլամական աստուածապետութեան մը հաստատումը Աֆղանիստանի մէջ: Թալեպան կը նշանակէ կրօնի ուսանողներ, որ սերած է արաբերէն թալիպ, ուսանող բառէն:

Թալեպան չարժումին հիմնադիրը եւ գլխաւոր գաղափարախօսը մոլլա Մոհամմէտ Օմարն է: Մինչ 1964ին, Քանտահար քաղաքէն ան տարիներ չարուչառնակ կռուեցաւ խորհրդային եւ աֆղան համայնավար ուժերուն դէմ եւ մէկ աչքը կորսնցուց կռուի մէջ: Ան 1994 Օգոստոսին, 30 տարեկան հասակին, Քանտահարի մետրեսէի (կրօնի դպրոց) ուսանողներէն կազմեց Թալեպան չարժումը, անոնց գլխաւորութեամբ, գինեայ պայքարի ճամբով լրիւ իսլամական պետութիւն հաստատելու համար Աֆղանիստանի մէջ:

Թալեպանի անդամներուն մէկ կարեւոր մասը արդէն իրբեւ մուճահէտ պայքարած էր խորհրդային ուժերուն դէմ, եւ այնուհետեւ համայնավար վարչակարգին դէմ, մինչեւ անոր անկումը 1992ին:

Փաքիստան, իր կարգին, մեծապէս նպաստեց Թալեպանի կազմաւորման: Քանտահարէն Թալեպան չարժումը տարածեցաւ Փաքիստանի մետրեսէներուն մէջ ուսանող աֆղաններուն մէջ: Սկուտական Արաբիա, իր կարգին, նիւթական յատկացումներ տրամադրեց անոր:

Թալեպան չարժումին գաղափարախօսութիւնը ծայրայեղօրէն պահպանողական, սիւննի իսլամ արմատական է: Անիկա կը նպատակադրէ իսլամական բարքերը, սովորութիւնները, աւանդութիւնները եւ օրէնքները կիրարկել կեանքի բոլոր մարզերուն մէջ եւ կանոնք ամէնօրեայ ապրումի վերածելով ժողովուրդը կազմաւորել իրրեւ մաքրակրօններու եղբայրութիւն, իսլամական առաջին համայնքներուն նման: Այսպէս, տղամարդիկ պէտք է մօրուք ձգեն եւ ածիլուիլը խստիւ արգիլուած է, կիներ երեսնին պէտք է ծածկեն եւ անոնց մարմինը պէտք չէ երեւի, կիներուն եւ աղջիկներուն աշխատիլ եւ դպրոց յաճախել արգիլուած է, իւրաքանչիւր անձ օրական հինգ անգամ պէտք է աղօթէ, աշխարհիկ վայելքներ, պար, երաժշտութիւն, խրնճոյք, ոգելից րմպելիներու գործածութիւն արգիլուած են, ձայնասփիւռ միայն հոգեւոր երգեր, Գուրանէն հատուածներ եւ քարոզներ պէտք է սփռէ եւ այլն: Անոր համաձայն, ճիհատ (սրբազան պատերազմ) պէտք է մղել ոչ միայն անհաւատներու, այլ նոյնիսկ իրենց հաւատքին մէջ տկար կամ Գուրանի պատուիրները տառացիօրէն չպահող իսլամներու դէմ:

Թալեպանի անդամները րնդհանրապէս փաշթուններ են, եւ այդ իսկ պատճառով անոնք գլխաւորաբար փաշթունարնակ շրջաններուն մէջ տարածուած է եւ ժողովրդականութիւն չուներ երկրի հիւսիսային տաճիկ, իւզպէք, թիւրքմէն եւ այլ ցեղերուն մէջ: Թալեպան նաեւ դաւանականօրէն եւ գաղափարախօսականօրէն թրչնամի է երկրի կեդրոնական բարձրաւանդակներուն վրայ րնակող շիի հազարաներուն:

Թալեպան մօտաւորապէս երկու հազար անդամ ունի, որոնք կրօնի ուսանողներ են եւ կը կազմեն անոր մարտական ուժին կորիզը: Շարժումը ունի նաեւ օժանդակ խումբեր: Թալեպանի ղեկավարները եւ գինուորական հրամանատարները մոլլաներ են: Անոր կեդրոնատեղին եւ միջնարերդը հարաւային Քանտահար քաղաքն է:

Թալեպան սկիզբը պայքարի դաշտ իջաւ միայն երկու հազար ուսանողականութիւնով, բայց յետոյ հազարաւոր գինեալներ միացան անոր, չատեր իրրեւ վարձկան: Սկուտական Արաբիան եւ Փաքիստանէն ստացած իրենց օժանդակութեամբ անոնք կազմակերպուեցան, գէնք եւ գինամթերք ձեռք ձգեցին. յետոյ խորհրդայիններու օրերէն մնացած եւ բանակին ու տարրեր խմբաւորումներու մօտ պահուած գէնքեր, թնդանօթներ, հրասանդներ, հրասայլեր եւ նոյնիսկ օդանաւեր հաւաքեցին, կողոպտեցին ու սպառազինուեցան:

Առաջին օրէն իսկ Թալեպանները ուր որ գրաւեցին եւ մտան, ամէն գիւղի եւ քաղաքի մէջ, շուրթ (հաւաք, խորհուրդ) կազմեցին, րնդհանրապէս Թալեպանի անդամ տեղացի մը գլխաւորութեամբ: Շուրան իրաւասութիւն եւ պարտականութիւն ունի կրօնական կամ ցեղախմբային տեղական գործերը կարգաւորելու, վճիռ արձակելու եւ կրօնական տուրք գանձելու: Այսօր, երբ Թալեպան պետական իշխանութիւն դարձած է, տեղական շուրաներու դրութիւնը կը պահէ, իրրեւ ժողովրդային կազմակերպական կառոյց:

ԹԱԼԵՊԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ԴԱՇՏ Կ'ԻՋՆԷ

Թալեպան իր առաջին ցուցական ելոյթը կատարեց իր հիմնադրութենէն երկու ամիս ետք, 1994 Սեպտեմբերին, յարձակելով Հարաւային Աֆղանիստանի վրայ, վերցնելու համար մուճահէտ հակադիր կազմակերպութիւններու կողմ ճամբաներու վրայ հաստատուած անկարգելները եւ առեւտրականներէն տուրք գանձելու համար:

Այնուհետեւ, 1995 Փետրուարին, Թալեպանի ուժերը չարժեցան դէպի Քապուլ, բայց Մարտին կասեցուեցան Նախագահ Պուրհանուտտին Ռապպանիի հաւատարիմ ուժերուն կողմէ: Ասիկա Թալեպաններուն առաջին պարտութիւնն էր: Հոկտեմբերին Թալեպանները երկրորդ յարձակողական մր չղթայազերծեցին Քապուլի վրայ եւ բաւական րնդարձակ տարածութիւններ գրաւեցին: 1995 Սեպտեմբերին անոնք գրաւեցին Հերաթը:

Այս յաղթականներէն ետք, 1996 Ապրիլ 3ին, իսլամ հագար կրօնաւորներ Թալեպաններու ղեկավար մոլլա Մոհամմէտ Օմարը րնտրեցին իրրեւ ամիր-ուլ-մումինին (հաւատացեալներու հրամանատար):

ԹԱԼԵՊԱՆԻ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆԸ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

Թալեպանի ուժերուն յաջնածիր յարձակողականը սկսաւ 1996 Յունիս 1ին. հետզհետէ յառաջանալով՝ անոնք գրաւեցին երկրին հարաւային եւ արեւմտեան չրջանները եւ քաղցին Քապուլի ուղղութեամբ: Սեպտեմբեր 5ին անոնք չարժեցան դէպի արեւելեան Աֆղանիստան եւ քանի մը օր ետք, Սեպտեմբեր 11ին, գրաւեցին Նանկարհար նահանգը եւ անոր կեդրոն Ճալալապատը՝ Փաքիստանի սահմանին վրայ: Սեպտեմբեր 13ին Թալեպանի ուժերը գրաւեցին արեւելեան Լաղման նահանգը եւ անոր մայրաքաղաքը՝ Մեհթար Լամ:

Սեպտեմբեր 22ին Թալեպաններ գրաւեցին Քունար նահանգը (Նուրիստանի չրջան) Փաքիստանի սահմանին վրայ, որ արեւելեան չրջանին մէջ կառավարութեան հակակշիռին ենթակայ վերջին չրջանն էր: Երեք օր ետք անոնք գրաւեցին ռազմագիտական կարեւորութիւն ունեցող Սարոպի քաղաքը, որ Քապուլէն 70 քմ. արեւելք կը գտնուի: Այնուհետեւ անոնք չարժեցան դէպի հիւսիս՝ Պակրամ գինուրական օդակայանը, որ Քապուլէն 50 քմ. հիւսիս կը գտնուի:

ԹԱԼԵՊԱՆ ԿԸ ՏԻՐԱՆԱՅ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ

Քանի մը ամսուան արիւնահեղ կռիւներէ եւ արագ, մէկը միւսին ետեւէն արձանագրուած յաղթանակներէ ետք Թալեպանները յաջողեցան Աֆղանիստանի տարածութեան մեծ մասը իրենց հակակշիռին տակ առնել: Կառավարական ուժերը աստիճանաբար քաշուեցան հիւսիսային նահանգներ, ուր չյաջողեցան թափանցել Թալեպանները: Քապուլ գրեթէ պաշարուեցաւ եւ, երբ անոր անկումը անխուսափելի դարձաւ, 26 Սեպտեմբեր 1996ի երեկոյեան կառավարութեան անդամները եւ կառավարական ուժերը արագօրէն սկսան հեռանալ մայրաքաղաքէն:

Յաջորդ օր, Ուրբաթ, 27 Սեպտեմբերին Թալեպան ուժերը մտան մայրաքաղաք եւ պետական հաստատութիւնները առանց արիւնահեղութեան իրենց հակակշիռին տակ առին: Թալեպան գինեալները անմիջապէս որ Քապուլ մտան, ձերբակալեցին ՄԱԿի կեդրոնը ապաստանած նախկին նախագահ Մոհամմէտ Նեճիպուլլան, գնդակահարեցինեւ նախագահական պալատի մուտքին, անոնց արգիլուեցաւ ուսուցանել, քաղաքի տղոց միակ դպրոցը մեծ տագնապի մատնուեցաւ:

Կիներու յատուկ հիւանդապահուհիներու դպրոցները սկիզբը փակուեցան, բայց յետոյ վերաբացուեցան: Բայց, նոր օրէնքին համաձայն, հիւանդապահուհիները միայն կիներ եւ աղջիկներ կրնան խնամել: Կիներ չեն կրնար բժիշկ ըլլալ եւ ոչ ալ կրնան այր բժիշկներու դիմել:

Երաժշտութիւն, պար եւ խնճոյք արգիլուեցան, եւ ձայնասփիւռը միայն հոգեւոր երաժշտութեան եւ Գուրանի հատուածներ սկսաւ սփռել: Տուներուն մէջ ճատրակ եւ աչխարհիկ խաղեր արգիլուեցան նոյնիսկ նկարել արգիլուեցաւ:

Թալեպան գինեալներ եւ անոնց կողմէ գործի լրծած պատանիներ (որոնք «չչ» մակդիրը ստացան ժողովուրդին կողմէ) տունէ տուն եւ խանութէ խանութ մտնելով կոտրտեցին պատկերասփիւռները, սրճարանները, պատկերահան մեքենաները, փչրեցին ոգելից րմպելիներու չիչերը եւ քանդեցին չարժապատկերի սրահներն ու թատրոնները:

Ժողովուրդին պարտադրուեցաւ սրական հինգ անգամ մզկիթ երթալ եւ աղօթել: Թալեպան գինեալներ թաղէ թաղ եւ տուն մտնելով սկսան հաւաքել անոնք, որոնք մզկիթ չեն երթար, իսկ իշխանութիւնը մզկիթներու պատասխանատուներէն պահանջեց նամագ չրնող օրինապանցները իշխանութեան յանձնել:

ՊԱՅՔԱՐ ԹԱԼԵՊԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Թալեպանի կողմէ իշխանութեան տիրացումէն ետք նախկին կառավարութեան եւ նաեւ անոր րնդդիմադիր ուժերը քաշուեցան դէպի երկրին հիւսիսային եւ հիւսիս-արեւելեան չրջանները:

Քապուլը գրաւելէ անմիջապէս ետք Թալեպանի ուժերը չարժեցան դէպի հիւսիս եւ մէկ-երկու օրէն կռիւներէ ետք մեծ մասամբ յաջողեցան պաչարել նախկին կառավարութեան գինուրական հրամանատար Ահմէտ Շահ Մասուտի կեդրոնները:

Հոկտեմբերի առաջին օրերուն Թալեպանի ուժերը իրենց յառաջխաղացքը չարունակեցին դէպի հիւսիս եւ աւելի եւս սեղմեցին Մասուտի դիրքերուն չուրջ իրենց հաստատած օղակը:

Ահմէտ Շահ Մասուտի կողքին, կը մնային նաեւ Ապտիլ Ռաչիտ Տոսթումի իւզպէքներէ բաղկացած ուժերը, որոնց հակակշիռին ենթակայ չրջանները չէին թափանցած Թալեպանները: Այնուհետեւ, Թալեպանի դէմ պայքարելու համար, հիւսիսի ղեկավարները Մասուտ եւ Տոսթումի միացեալ ճակատ կազմեցին: Իրան գօրավիգ կանգնեցաւ անոնց րնդդէմ Թալեպաններուն:

Հոկտեմբերի 8ին Մասուտի ուժերը անակնկալ յարձակումի անցան Թալեպանի ուժերուն դէմ եւ երկօրեայ արիւնահեղ մարտերէ ետք, առաջին անգամ բոլորով Թալեպանի ուժերը Սալանկի անցքին վրայ նահանջեցին Մասուտի ուժերուն դիմաց:

Թալեպանի հրամանատարութիւնը, երբ տեսաւ, որ գինուրական ուժով պիտի չկարենայ նուաճել Մասուտի ուժերը, պատրաստակամութիւն յայտնեց բանակցելու հիւսիսի ղեկավարներուն հետ:

Հետզհետէ նահանջելով՝ Հոկտեմբերի 12ին Թալեպանի ուժերը քաշուեցան Ճապալ-օս-Սարաժէն, եւ հիւսիսի ուժերը հասան Պակրամ, որուն չուրջ արիւնահեղ կռիւներ մղուեցան. այդ կռիւներուն րնթացքին սպաննուեցաւ Թալեպանի հրամանատարներէն մոլլա Ապտլ Ահատ: Հոկտեմբերի 15ին Մասուտի ուժերը գրաւեցին Շարիքարը եւ չարժեցան դէպի Քապուլ: Թալեպանի օդանաւերը ռմբակոծեցին Մասուտի դիրքերը, բայց չյաջողեցան նահանջի մատնել զանոնք:

Ապտիլ Ռաչիտ Տոսթումի իւզպէքներէ կազմուած «Ճումպուշ» [illegible]ր, որոնք տակաւին չէին [illegible] Հոկտեմբերի [illegible] րագմի դա[illegible]

Քարուքանդ եղած Քապուլի մէջ կեանքը կը շարունակուի:

Նախկին նախագահ Մոհամմէտ Նեճիպուլլա (ձախին) եւ եղբայրը՝ Շահփուր Ահմէտզայ (աջին)՝ կախաղան բարձրացած Թալեպաններուն կողմէ:

Թալեպան գինեալներ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայրենիքի կուսակցութիւն (միւնչեւ 1990՝ Աֆղանիսանի Ժողովրդային Ժողովրդավար կուսակցութիւն). հիմնուած է 1965ին, համայնավար արեւելում ունի եւ 1978էն 1992 իշխող կուսակցութիւնն էր: Անիկա երկու թեւերու բաժնուած է Փարշամ (դրօշակ) եւ Խալգ (ժողովուրդ). անոր միացած է նաեւ Խաղաղութեան ճակատը (միւնչեւ 1990 Յունիս՝ Ազգային ճակատ):

Հեզպ - ի - Իսլամի (Իսլամական Կուսակցութիւն), հիմնուած է 1979ին, Փաքիստանի օժանդակութեամբ եւ Միացեալ Նահանգներու հովանաւորութեամբ: Սիւննի եւ փաշթուն դիմագիծ ունի. ղեկավարն է Կուլպուտտին Հիքմեթիար:

Ժամիաթ - ի - Իսլամի (Իսլամական Հաւաքականութիւններ). սիւննի նկարագիր ունի. ղեկավարն է նախկին նախագահ Պուրհանուտտին Ռապպանի, գինուորական հրամանատարները, Փանշիրի շրջանին մէջ՝ Ահմէտ Շահ Մասուտ, Հերաթի շրջանին մէջ՝ Իսմայիլ խան, իսկ Մազար - ի - Շարիֆի մէջ՝ Ալամ Խան: Տարածուած է երկրին հիւսիսային տաճիկ, իւզպէք եւ թիւրքեն ցեղերուն մէջ:

Իթթիհատ - ի - Իսլամի (Իսլամական Միութիւն). Ուահապիթ աղանդի հետեւորդներ են, որոնցմէ շատեր ոչ աֆղաններ են եւ Աֆղանիստան մտած են իբրեւ հաւատքի պատերազմիկներ մասնակցելու համար սրբազան պատերազմին: Անոնք իրենց ամբողջ ֆինանսաւորումը կը ստանան իրենց գաւառնակից Սէուտական Արաբիայէն: Ղեկավարն է Ապտուլ Ռասուլ Սայյաֆ:

Ճապհա - է - Նիժաթ - է - Միլլի (Ազգային Ազատագրութեան Ճակատ). չափաւոր պահպանողական եւ փաշթուն դիմագիծ ունի. ղեկավարն է Սիպղաթոլլա Մոճատեդի:

Հարաքաթ - ի - Ինգիլապ - ի - Իսլամի (Իսլամական Յեղաշրջումի Կազմակերպութիւն). սիւննի իսլամ աւանդապաշտ արեւելում ունի. ղեկավարն է Նապի Մոհամմէտի:

Մաժազ - է - Միլլի (Ազգային Ճակատ). կը պայքարի թագաւորութեան վերահաստատման համար. ղեկավարն է Ահմէտ Ղայլանի:

Հարաքաթ - ի - Իսլամի (Իսլամական Շարժում). շիի նկարագիր ունի. ղեկավարն է շէյի Ասէֆ Մոհսէնի:

Շուրա (Խորհուրդ). հիմնուած է 1979ին եւ տարածուած է շիի հազարաներուն մէջ:

Նասր (Յաղթանակ). հիմնուած է 1979ին եւ իրանական արեւելում ունի:

Սեփահ - ի - Փաստարան. կազմուած է Իրանի փաստարաններուն (Յեղափոխութեան Պահակներ) կողմէ, 1983ին եւ ծայրայեղ շիի նկարագիր ունի. տարածուած է հազարաներուն մէջ:

Հեզպ - Ի - Ուահտաթ (Միութեան Կուսակցութիւն). հիմնուած է 1990ին, Մուսթազաֆիի եւ Ղզըլպաշ կուսակցութիւններուն միացումով եւ տարածուած է Պամիանի շիիներու եւ իսմայիլականներու շրջաններուն մէջ. ղեկավարն է Սատտիքի Փերուզի:

Ճումպուշ - Ի - Միլլի. տարածուած է հիւսիսի իւզպէքներուն մէջ. ղեկավարն է Ապտիլ Ռաշիտ Տոսթում:

(Վերջ)

ԲԺՇԿԱԳԻՏԱԿԱՆ

Անցեալին դեղահատին վրայ գտնուող պատկերները ան-որ բաղադրութեան մասին տեղեկութիւն կու տային: Այսօր սակայն ան-որ բաղադրութիւնը յաճախակիօրէն կը փոխուի:

ԷՔՍԹԸՋԻՆ ՀԵՏՋՀԵՏԷ ԱԻԵԼԻ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԷ

Ամերիկեան եւ եւրոպական երկիրներու առողջապահութեան մարզի իշխանութիւնները հետզհետէ աւելի մեծ մտահոգութիւն կ'արտայայտեն *էքսթըձիի* գործածութեան մասին՝ բանալով, թէ անիկա առողջապահութեան լուրջ վտանգ կը սպառնայ:

Երիտասարդական հաւաքոյթներու ընթացքին ամէնէն աւելի գործածուած այս մրցեցուցիչը, ըստ պայծ վաճառողներուն, ջերմութեան, կենսունակութեան եւ ի վերջոյ երջանկութեան տագնիսներ կը հոգայ:

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԵՐԵՍՆԵՐՈՎ ԹՄՐԵՑՈՒՑԻՉ ՄԸ

Համաձայն իր արամադրութեան եւ փափաքին, անձ մը կրնայ գանազան տեսակի *էքսթըձիի* դեղահատներ կլլել: Կան դեղահատներ, որոնք աղաւնիի մը, կնոջ մը կամ խնձորի մը պատկերներով «զարդարուած» են եւ «love» (սէր) անունը կը կրեն: Անոնք կը դիւրացնեն այլ անձի մը զգացումները նշմարելը եւ զգալը:

Կան այնպիսիք, որոնք ապամանդ մը, ցուլ մը կամ հնդկի գլուխ մը կը կրեն եւ շատ աւելի մեծ համեմատութեամբ գրգռիչ նիւթեր կը պարունակեն:

Պարզ դեղահատի մը նմանող եւ համեմատաբար ժամն գինով ծախուող *էքսթըձիի* կուլ արուելէն 20էն 40 վայրկեան ետք, կ'ունենայ իր ազդեցութիւնը, որ համաձայն պարագաներուն, 2էն մինչեւ 8 ժամ կրնայ տեւել: Մինչ այդ, ի՞նչ կը պատահի ուղեղին մէջ՝ «երջանկութեանց» այդ զգացումին հասնելու համար:

Էքսթըձիի կը սերի MDMA *ամֆիթամինէն*, որ *սերոթոնինի* օգտագործող բնական ջղային բջիջներու գործունէութեան մէջ դերակատար է: *Սերոթոնինը* ջղային «հոսանիք» կ'անցընէ մէկ բջիջէն միւսը (*նէյրոթրանսմիթէր*):

Սերոթոնինի դերը բարդ է, որովհետեւ անիկա կը կազմակերպէ եւ կը հակէ մարդու արամադրութիւնը: Անկա նաեւ դերակատար է մարմնին ջերմութեան պահպանումին, նուիրի եւ ախորժակին մէջ:

Բնական պայմաններու մէջ ուղեղը կրնայ շատ լաւ հակակշիռ պահել ջղային 2 բջիջներու միացման վայրին խոդովակով (*սինափս*) փոխանցուած *սերոթոնինի* քանակին վրայ:

Սակայն երբ MDMAն մուտք կը գործէ ուղեղէն ներս, անիկա պատճառ կը դառնայ, որ մեծ քանակութեամբ եւ արագօրէն *սերոթոնինի* հասնի *սինափսներուն*, մինչ այս նիւթին վերակազմութիւնը կը խափանուի: Իրրեւ արդիւնք, *սինափսները սերոթոնինի* մէջ կը լողան, իսկ թմրեցուցիչ գործածողը՝ «երջանկութեան» մէջ կը լողայ:

Սերոթոնինի քանակը 20 վայրկեան կը շարունակէ աճիլ, սակայն անիկա չի կրնար հասնիլ այն բջիջին, որ սկզբունքով պայծ պիտի սառնար:

Երիտասարդական հաւաքոյթներու ընթացքին ամէնէն աւելի գործածուած այս թմրեցուցիչը, ըստ պայծ վաճառողներուն, ջերմութեան, կենսունակութեան եւ ի վերջոյ երջանկութեան տագնիսներ կը հոգայ:

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ԵՐԵՍՆԵՐՈՎ ԹՄՐԵՑՈՒՑԻՉ ՄԸ

Համաձայն իր արամադրութեան եւ փափաքին, անձ մը կրնայ գանազան տեսակի *էքսթըձիի* դեղահատներ կլլել: Կան դեղահատներ, որոնք աղաւնիի մը, կնոջ մը կամ խնձորի մը պատկերներով «զարդարուած» են եւ «love» (սէր) անունը կը կրեն: Անոնք կը դիւրացնեն այլ անձի մը զգացումները նշմարելը եւ զգալը:

Կան այնպիսիք, որոնք ապամանդ մը, ցուլ մը կամ հնդկի գլուխ մը կը կրեն եւ շատ աւելի մեծ համեմատութեամբ գրգռիչ նիւթեր կը պարունակեն:

Պարզ դեղահատի մը նմանող եւ համեմատաբար ժամն գինով ծախուող *էքսթըձիի* կուլ արուելէն 20էն 40 վայրկեան ետք, կ'ունենայ իր ազդեցութիւնը, որ համաձայն պարագաներուն, 2էն մինչեւ 8 ժամ կրնայ տեւել: Մինչ այդ, ի՞նչ կը պատահի ուղեղին մէջ՝ «երջանկութեանց» այդ զգացումին հասնելու համար:

Էքսթըձիի կը սերի MDMA *ամֆիթամինէն*, որ *սերոթոնինի* օգտագործող բնական ջղային բջիջներու գործունէութեան մէջ դերակատար է: *Սերոթոնինը* ջղային «հոսանիք» կ'անցընէ մէկ բջիջէն միւսը (*նէյրոթրանսմիթէր*):

Սերոթոնինի դերը բարդ է, որովհետեւ անիկա կը կազմակերպէ եւ կը հակէ մարդու արամադրութիւնը: Անկա նաեւ դերակատար է մարմնին ջերմութեան պահպանումին, նուիրի եւ ախորժակին մէջ:

Բնական պայմաններու մէջ ուղեղը կրնայ շատ լաւ հակակշիռ պահել ջղային 2 բջիջներու միացման վայրին խոդովակով (*սինափս*) փոխանցուած *սերոթոնինի* քանակին վրայ:

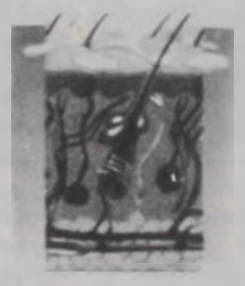
Մինչ կողմէ, այլ *նէյրոթրանսմիթէր* մը՝ *տոփամինը* նաեւ իր ազդեցութիւնը կ'ունենայ MDMAի մուտքով: Անիկա ցաւի եւ յոգնածութեան զգացումները կը ջնջէ: Հետեւաբար թմրեցուցիչը առացած անձը, գերմարդ կարծելով իրեն, կրնայ պարիլ մինչեւ սիրար կեցայ...:

Էքսթըձիի մարմնին ջերմաստիճանը կրնայ անհամեմատօրէն բարձրացնել կարգ մը անձերու մօտ, մանաւանդ երբ անոնք կը պարեն, ջերմաստիճանը 43 աստիճանի *սիլսիուսի* կրնայ բարձրանալ: Այս պարագային *սերոթոնինը* ջերմաստիճանին հսկելու իր կարողութիւնը կորսնցուցած է:

«ԷՔՍԹԸՋԻ»Ի ՊԱՏՃԱՌԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

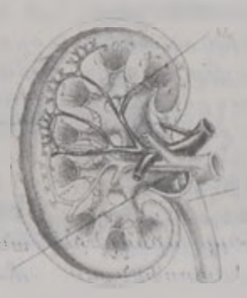
Ուղեղ. *Արիան հրակիրութիւնը կրնայ ուղեղին վնասել եւ անդամալուծութիւն պատճառել:*

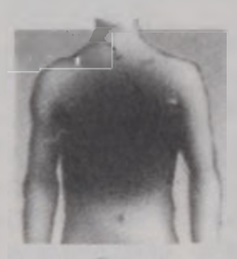
Մորթը. *Չափազանց մեծ համեմատութեամբ երտնիլը կրնայ մարմնին ջուրը պակսեցնել: Միւս կողմէ, մազերը կրնան չափազանց տաքնալ, կարուիլ եւ ներքին արիւնահոսութիւն պատճառել՝ մորթին եւ յատկապէս դէմքին վրայ մնայուն կարմիր հետքեր ձգելով:*

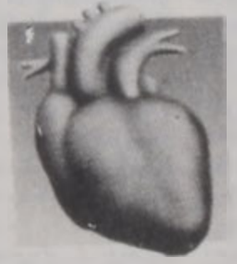
Լեարդը. *Հոս բազմաթիւ հարցեր կը յառաջանան՝ դեղնախտ, լեարդի բորբոքում կամ, ծայրայեղ պարագաներու, լեարդը գործելէ կը դադրի: Այս բոլորը հետեւանքն են այն «աշխատանքին», զոր ներքնամորթները սկսեր են տանիլ տարբաղադրիչ համար էքսթըձին:*

Երիկամները. *Էքսթըձիի դէմ հակադարձութիւնը յանկարծակիօրէն կրնայ ի յայտ գալ, ճոյնիսկ հիւծ անձնական-*

խապէս առանց հարցի գործածուած է: Երիկամները կրնան դադրիլ գործելէ:

Ջերմաստիճանը. *մարմնին ջերմութիւնը կարգ մը պարագաներու 43 աստիճան սիլսիուսի կրնայ բարձրանալ:*

Սիրտ. *սրտի տագնապր հաւանական հետեւանքն է: Էքսթըձիի սրտի գործերը կ'արագացնէ եւ կը խափանէ դէպի ուղեղ նշանները, որուն բնական պայմաններուն մէջ անոր կ'բսնեն, թէ պէտք է դանդաղի սիրտը: Արիան գերնիշումը վտանգաւոր համեմատութեանց կրնայ հասնիլ:*

Ստամոքս. *անօթութիւնը կը չեզոքացնէ. սիրտխառնուքի եւ դուրս տալ յանախակի հրեւոյթներ են:*

Մկաններ. *անոնք կը դողդղան:*

ՋՂԱՅԻՆ ԲՋԻՋՆԵՐՈՒ ԱՆԴԱՌՆԱԼԻ ՎՆԱՍ

Էքսթըձիի գործածութեան հետեւանքները բարդ են եւ տակաւին լիովին չեն հասկցուած: Ձայն գործածողները գլխաւորաբար անոր ազդեցութիւններուն մասին տեղեկութիւններ «կը հայթայթեն», ինչպէս նաեւ գիտաշխատանոցներու մէջ տանէ՛ներ, մուկեր, կապիկներ կ'օգտագործուին փորձերու համար:

Ամերիկեան «*Ցուտա Էյնս Տրակ Էմմինիսթրէյշըն*»ը էքսթըձիի գործածութեան հետեւանքներն կը նշէ՝ սրտի տագնապ, կաթուած, մտային խանգարումներ, ընկճուածութիւն, նոյնիսկ մահ:

Էքսթըձիի ուսումնասիրող մասնագէտները կ'բսեն, թէ գիտաշխատանոցի պայմաններու մօտ երկար տեւողութեան վրայ *սերոթոնինի* արտադրող ջղային բջիջներու փտում արձանագրուած է:

Անոնք կը յայտնեն, թէ *էքսթըձիի* ազդեցութիւնը աւելի եւս ծանրակշիռ կը դառնայ, երբ անոր հետ կը գործածուի նաեւ ոգելից ըմպելիներու տեսակներ, դեղ եւ այլ տեսակի թմրեցուցիչներ:

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԴԵՐԸ՝ ԱԽՈՐԺԱԿ ԿՏՐՈՂ

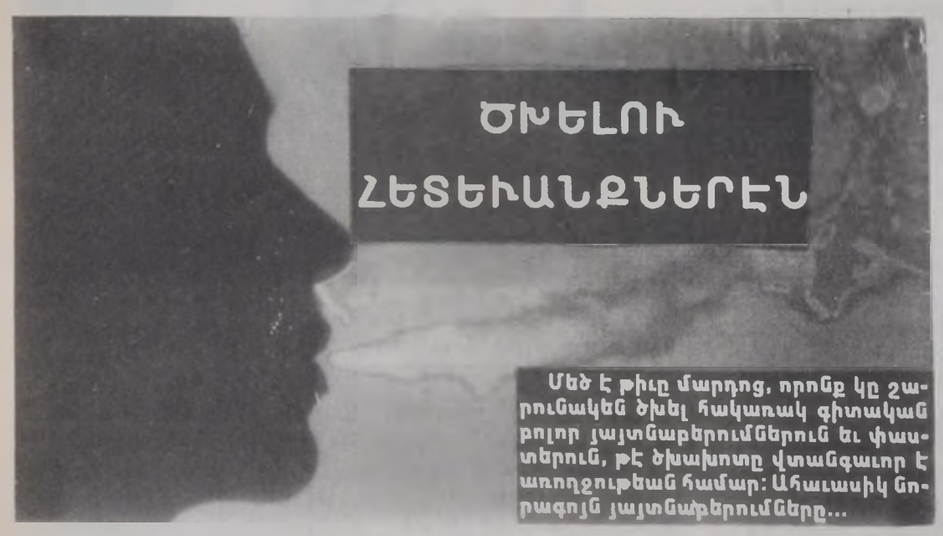
MDMAն 1914ին գերմանական *Մերք* ընկերութեան գիտաշխատանոցներուն մէջ պատրաստուած է՝ իրրեւ ախորժակ կարող դեղահատ մը: Սակայն գայն գործածողները կը գանգատին «անբնական ազդեցութիւններէ» եւ այդ ձեւը շուկաներէն կը քաշուի:

Տարիներով մոռցուելէ ետք, MDMAն 60ական թուականներուն դարձեալ հրապարակ կու գայ, երբ գինուորները արքունի պահեստներէ կը փլուզուէին: Նոյն օրերուն կենսաքիմիագէտ Ալեքսանտր Շուլգին, որ ունի բան 200 դեղեր «հնարած է», մոլեխիլը դարձեալ կը պատրաստէ, գայն փորձարկումի կ'ենթարկէ եւ իր հետազօտութեանց արդիւնքները կը հրատարակէ:

Դեղին համբաւը հոգեբանիներուն կը հասնի, եւ MDMAն կը սկսի օգտագործուիլ անոնց կողմէ, անոնք պիտի օգնէր հիւանդներուն, որպէսզի կարենային արտայայտուիլ: Աւելի ուշ մոլեխիլը կը հասնի համալսարաններ եւ գիշերային զբօսավայրեր: Անկա 1985ին կ'արգիլուի «*Ցուտա Էյնս Տրակ Էմմինիսթրէյշըն*»ի կողմէ եւ կը սառնանայ իր ներ անունը՝ էքսթըձի: Մ. Նահանգներէն անկա կ'անցնի Եւրոպա եւ երիտասարդ սերունդին մօտ կը սկսի «տաք հացի» վերածուիլ:

Այսօր *էքսթըձին* առաջին օրերու նիւթին չի նմանիր: Անկա այլասերող թմրեցուցիչ մրն է, որ արգիլող օրէնքներէն փախուստ տալու համար յաճախ փոփոխութեան կ'ենթարկուի: Անոր վաճառականները կարելիութիւնը ունին փոփոխութեան ենթարկուած *էքսթըձիի* «անցրներու», որովհետեւ անիկա տակաւին արգիլուած չ'ըլլար, նկատի առած, որ շուկայ չէ իջած:

Մինչեւ, որ ոստիկանութիւնը գայն բնէ, գիտաշխատանոց ուղարկէ, ջղային ուսումնասիրութեան համար, արդէն նոր մոլեխիլ մը կը ստեղծուի:

ԾԽԱԽՈՏԸ ԽԼԻՐԳ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԷ

Բժիշկներ նոր չէ, որ գիտցած են, թէ ծխախոտը դերակատար է խլիրդներու ի յայտ գալուն մէջ: Յարդ սակայն անոնց եզրակացութիւնները հիմնուած էին փորձերու եւ ուսումնասիրութիւններու վրայ, առանց ուղղակի փաստ ունենալու:

Թեքսասի համալսարանին (Հիւսթըն) եւ Քալիֆորնիոյ Պեքմըն հիմնարկի հետազօտողներ վերջերս գտած են, թէ ծխախոտին ծուխին մէջ գտնուող նիւթերէն առնուազն մէկը կրնայ ուղղակիօրէն փոփոխութեան ենթարկել P53 ծինր, որուն այլասերումները կարելի է գտնել խլիրդային բազմաթիւ ուռերու մէջ եւ թոքերուն կապուած խլիրդի պարագաներու մեծամասնութեան մէջ:

Բնական P53 ծինր հակակշիռ կը պահէ բջիջային բաժանումին վրայ: Անկա առողջ բջիջներուն կ'արտօնէ, որ երկուքի բաժնուին, իսկ անբնական բջիջներուն բաժանումը կը խափանէ:

Սակայն երբ այս ծինր կ'այլասերի, անկա խլիրդային դարձած բջիջի մը անհակակշիռ բազմապատկումը կ'արտօնէ:

ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ ԾԽԵԼԸ ԿԸ ՎՆԱՍԷ ԵՐԵԽԱՆԵՐՈՒՆ ՇՆՉԱՌՈՒԹԵԱՆ

Աւստրալիացի բժիշկներու կատարած մէկ ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, թէ յղութեան ընթացքին ապագայ մայրերուն ծխելը կրնայ նորածիններուն չնչառութեան վնասել:

«Լանսէթ» թերթին մէջ լոյս տեսած յօդուածի մը մէջ բժիշկները կ'բսեն նաեւ, թէ կեանքի սկզբնաւորութեան չնչառական հարցեր կրնան աւելի ուշ կեանքի մէջ բարդանալ:

Նախապէս բժիշկներու համար դժուար կ'ըլլար բաժնել հաւանական հետեւանքները ծխախոտի նիւթերուն՝ մօրը արգանդին մէջ գտնուող երեխային եւ ծնունդէն ետք կրաւորական ծխելու ենթակայ երեխային վրայ:

. 5 հարիւր նորածիններու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, թէ մայրերու կողմէ ծխախոտին գործածութիւնը ընտանիքին մէջ չնչարգելութեան (ասպմ) պարագաներ եւ յղութեան ընթացքին մօր գերճնշումը կապ ունին նորածիններուն «չնչառական աչխատանքին» նուազեցման:

Գիտնականներուն համար արդէն ծանօթ է այն տուեալը, թէ յղութեան ընթացքին ծխող մայրերը աւելի թեթեւ եւ կարճահասակ երեխաներ կը ծնին:

ԾԽԱԽՈՏԸ ԿՈՒԲՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԸ Կ'ԱՒԵԼՑՆԷ

Ամերիկեան 2 ուսումնասիրութիւններ, որոնք 12 տարուան վրայ երկարած են, ցոյց տուած են, թէ ծխախոտի մոլիները աւելի մեծ վտանգ կը դիմագրաւեն աստիճանական կուրացման՝ ցանցենիին կապուած խանգարումի մը պատճառով:

Մ. Նահանգներու մէջ 65 տարեկանէն վեր անձերու մօտ կուրութեան նոր պարագաներու գլխաւոր պատճառ հանդիսացող հիւանդութիւնը կը սկսի ցանցենիին եւ անոր ետեւը գտնուող արեան երակներուն միջեւ գտնուող բարակ խաւին մասնակիօրէն պատռուելուն: Իրրեւ հետեւանք, Վանցենիին մանրամասնութիւնները «տեսնող» բաժնին մէջ կուրութեան գօտի մը կը ստեղծուի:

Ըստ հետազօտողներուն, նոյնիսկ այն անձերը, որոնք տարիներով ծխելէ ետք կը դադրին ծխելէ, 2 անգամ աւելի հաւանականութիւն ունին աչքի այս հիւանդութիւնը դիմագրաւելու, քան անոնք, որոնք բնաւ չեն ծխած:

Մ. Նահանգներու մէջ չուրջ 1.7 միլիոն հոգի կը դիմագրաւէ այս հիւանդութիւնը, որ անրուժելի է:

ՊԱՏՃԱՌԻ ԾԽՈՂՆԵՐԸ ԿԱՆԽԱՀԱՍՕՐԷՆ ԿԱԽԵԼ ԿԸ ԳԱՌՆԱՆ

Բրիտանիոյ մէջ տեղի ունեցած հարցախոյգի մը արդիւնքները ցոյց տուած են, թէ տեւաբար ծխախոտ գործածող պատանիները առտու արթննալէն անմիջապէս ետք իրենց առաջին գլանիկը կը ծխեն:

Հարցապնդուող պատանիներուն 15էն մէկը միայն 2 ժամ կրնայ սպասել իր առաջին գլանիկը վառելու համար, կ'ըսէ 11էն 16 տարեկան պատանիներու հետ հարցախոյգը կազմակերպող ՄՈՐԻ ընկերութիւնը:

Հարցապնդուողներուն աւելի քան 40 առ հարիւրը յայտնած է, թէ ծխախոտը պէտք է նիկոթինի նման թմրեցուցիչներու չարքին դասուի:

Իմփիրիըլ Քէնսըր Ռիսըրչ Տեուսի գլխաւոր գիտնական Մարթին Ճարվիս կ'ըսէ, թէ՝ «Հասուն ծխողներու ուսումնասիրութիւնները ցոյց տուած են, թէ օրուան առաջին գլանիկն առաջ ժամանակամիջոցը ծխախոտէն կախեալ ըլլալու յստակ ցուցանիչ է»:

25 ՏԱՐԻԷՆ ԾԽԱԽՈՏԸ 3 ԱՆԳԱՄ ԱՒԵԼԻ ՊԻՏԻ ՍՊԱՆՆԷ

Առողջապահութեան Համաշխարհային Կազմակերպութեան համաձայն, 21րդ դարուն ամէնէն մահացու հիւանդութիւնները համաճարակները պիտի չըլլան, այլ՝ խլիրդը, սրտի եւ երակներու հիւանդութիւնները, որոնք մահերուն 73 առ հարիւրը կը պատճառեն:

Ըստ նախատեսութեանց, 2020 թուականին ծխախոտը 3 անգամ աւելի մեծ թիւով մարդ պիտի սպաննէ, քան՝ այսօր:

Ան կ'աւելցնէ, թէ այն տուեալը, որ պատանիներ օրուան ընթացքին այնքան կանուխ կը սկսին ծխելու, յստակ ցուցանիչ է, թէ կախեալ են անկէ: «Նիկոթինը ուժեղ թմրեցուցիչ մրն է, որ մարդիկ կապուած կը պահէ ծխելու, հակառակ անոր, որ ծխողներուն մեծամասնութիւնը կ'ուզէ հրաժարիլ անկէ», դիտել կու տայ Ճարվիս:

ԱՊԶԻԿՆԵՐՈՒՆ ԹՈՔԵՐԸ ԱՒԵԼԻ ՁԳԱՅՈՒՆ ԵՆ ԾԽԱԽՈՏԻՆ ՀԱՆԳԷՊ

Մ. Նահանգներու մէջ աւելի քան 10 հազար անչափահասներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւն մը ցոյց տուած է, թէ օրական միայն 5 գլանիկ ծխելը կրնայ վատ ազդեցութիւն ունենալ անոնց թոքերուն վրայ, եւ թէ պարմանուհիները յատկապէս խոցելի են:

Պարմանուհիներու մօտ ծխողներու համեմատութիւնը այնքան բարձրացած է, որ անոնք Մ. Նահանգներու մէջ նոր ծխողներու գլխաւոր աղբիւրը դարձած են:

Հետազօտողները գտած են, թէ այն պարմանուհիները, որոնք չեն ծխեր, թոքային ամէնէն ուժեղ կարողականութիւնը ձեռք կը բերեն 17 կամ 18 տարեկանին: Մինչդեռ ծխողներու պարագային թոքային կարողականութիւնը նոյնիսկ կը նուազի:

Գիտնականները, որոնք իրենց յայտնաբերումները հրապարակած են «Նիու Ինկլընտ Ճըրնըլ Ափ Մետիսըն» Սեպտեմբերի թիւին մէջ, կը գգուշացնեն, թէ իրենց յայտնաբերումները չեն նշանակեր, որ այն պատանիները, որոնք կը ծխեն, վերոնշեալ հարցերուն դէմ բնականօրէն պաշտպանուած են:

Ծխելը 2 տեսակ մօտ բոլորու ամը կը դանդաղցնէ, սակայն «պանդաղեցման ընթացքը աւելի մեծ կրնայ ըլլալ աղջիկներու պարագային», կ'ըսեն անոնք:

Նախապէս իրենց կատարած հետազօտութեանց ընդմէջէն, տոքթ. Տայէն Կոլտ եւ անոր գործակիցները գտած էին, թէ պատանիներու մէջ ծխելը կուրծքի կապուած հիւանդութիւններու, տեւական հազի եւ թոքային այլ հիւանդութիւններու պարագաները կ'աւելցնէ:

Պատրաստեց Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
(Աղբիւրներ՝ «Սիտնեյ Ի վնս» եւ «Ինէօքրր»)

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԱՌԹՈՐԵԱՅ

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ՝ ԱՆԼՈՅԾ ՊԱՅՔԱՐԻ ԵՐԿԻՐ ՄԸ Գ.

Քարուքանդ եղած Քապուլի մէջ կեանքը կը շարունակուի:

ԹԱԼԵՊԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Աֆղանիստանի պատերազմին ներկայ հանգրուանը ըմբռնելու համար անհրաժեշտ է ծանօթանալ Թալեպան շարժումին, անոր հիմնադրութեան պայմաններուն, գաղափարախօսութեան, աշխարհայեցքին եւ մարտավարութեան:

Թալեպան քաղաքական կազմակերպութիւն մը չէ, այլ իսլամ կրօնի ուսանողներէ կազմուած եւ անոնց կողմէ ղեկավարուող շարժում մը, որուն նպատակն է իսլամական աստուածապետութեան մը հաստատումը Աֆղանիստանի մէջ: Թալեպան կը նշանակէ կրօնի ուսանողներ, որ սերած է արաբերէն թալիպ, ուսանող բառէն:

Թալեպան շարժումին հիմնադիրը եւ գլխաւոր գաղափարախօսը մոլլա Մոհամմէտ Օմարն է: Մինչեւ 1964ին, Քանտահար քաղաքէն ան տարիներ շարունակ կուռեցաւ խորհրդային եւ աֆղան համայնավար ուժերուն դէմ եւ մէկ աչքը կորսնցուց կռուի մէջ: Ան 1994 Օգոստոսին, 30 տարեկան հասակին, Քանտահարի մետրեսէի (կրօնի պարոց) ուսանողներէն կազմեց Թալեպան շարժումը, անոնց գլխաւորութեամբ, գինեալ պայքարի ճամբով լրիւ իսլամական պետութիւն հաստատելու համար Աֆղանիստանի մէջ:

Թալեպանի անդամներուն մէկ կարեւոր մասը արդէն իրրեւ մուճահէտ պայքարած էր խորհրդային ուժերուն դէմ, եւ այնուհետեւ համայնավար վարչակարգին դէմ, մինչեւ անոր անկումը 1992ին:

Փաքիստան, իր կարգին, մեծապէս նպաստեց Թալեպանի կազմաւորման: Քանտահարէն Թալեպան շարժումը տարածեցաւ Փաքիստանի մետրեսէներուն մէջ ուսանող աֆղաններուն մէջ: Սկուտական Արաբիա, իր կարգին, նիւթական լայն նպաստներ տրամադրեց անոր:

Թալեպան շարժումին գաղափարախօսութիւնը ծայրայեղօրէն պահպանողական, սիւննի իսլամ արմատական է: Անիկա կը նպատակադրէ իսլամական բարքերը, սովորութիւնները, աւանդութիւնները եւ օրէնքները կիրարկել կեանքի բոլոր մարզերուն մէջ եւ գանոնք ամէնօրեայ ապրումի վերածելով՝ ժողովուրդը կազմաւորել իրրեւ մաքրակրօններու եղբայրութիւն, իսլամական առաջին համայնքներուն նման: Այսպէս, տղամարդիկ պէտք է մօրուք ձգեն եւ ածիլուիլը խստիւ արգիլուած է, կիներ երեսնին պէտք է ծածկեն եւ անոնց մարմինը պէտք չէ երեւի, կիներուն եւ աղջիկներուն աշխատիլ եւ դպրոց յաճախել արգիլուած է, իրաքանչիւր անձ օրական հինգ անգամ պէտք է աղօթէ, աշխարհիկ վայելքներ, պար, երաժշտութիւն, խրնճոյք, ոգելից րմպելիներու գործածութիւն արգիլուած են, ձայնասփիւռը միայն հոգեւոր երգեր, Գուրանէն հատուածներ եւ քարոզներ պէտք է սփռէ եւ այլն: Անոր համաձայն, ձիհատ (սրբազան պատերազմ) պէտք է մղել ո՛չ միայն անհաւատներու, այլ նոյնիսկ իրենց հաւատքին մէջ տկար կամ գուրանի պատուէրները տառացիօրէն չպահող իսլամներու դէմ:

Թալեպանի անդամները ընդհանրապէս փաշթուններ են, եւ այդ իսկ պատճառով անիկա գլխաւորաբար փաշթունարնակ շրջաններուն մէջ տարածուած է եւ ժողովրդականութիւն չունի երկրի հիւսիսային տաճիկ, իւզպէկ, թիւրքմէն եւ այլ ցեղերուն մէջ: Թալեպան նաեւ դաւանականօրէն եւ գաղափարախօսականօրէն թշնամի է երկրի կեդրոնական բարձրաւանդակներուն վրայ բնակող շիի հազարաներուն:

Թալեպան մօտաւորապէս երկու հազար անդամ ունի, որոնք կրօնի ուսանողներ են եւ կը կազմեն անոր մարտական ուժին կորիզը: Շարժումը ունի նաեւ օժանդակ խումբեր: Թալեպանի ղեկավարները եւ գինուորական հրամանատարները մոլլաներ են: Անոր կեդրոնատեղին եւ միջնարերդը հարաւային Քանտահար քաղաքն է:

Թալեպան սկիզբը պայքարի դաշտ իջաւ միայն երկու հազար ուսանողականներով, բայց յետոյ հազարաւոր գինեալներ միացան անոր, շատեր իրրեւ վարձկան: Սկուտական Արաբիայէն եւ Փաքիստանէն ստացած իրենց օժանդակութեամբ անոնք կազմակերպուեցան, կէնք եւ գինամթերք ձեռք ձգեցին յետոյ խորհրդայիններու օրերէն մնացած եւ բանակին ու տարբեր խմբաւորումներու մօտ պահուած կէնքեր, թնդանօթներ, հրասանդներ, հրասայլեր եւ նոյնիսկ օդանաւեր հաւաքեցին, կողոպտեցին ու սպառազինուեցան:

Առաջին օրէն իսկ Թալեպանները ուր որ գրաւեցին եւ մտան, ամէն գիւղի եւ քաղաքի մէջ, շուրա (հաւաք, խորհուրդ) կազմեցին, ընդհանրապէս Թալեպանի անդամ տեղացիի մը գլխաւորութեամբ: Շուրան իրաւասութիւն եւ պարտականութիւն ունի կրօնական կամ ցեղախմբային տեղական գործերը կարգաւորելու, վճիռ արձակելու եւ կրօնական տուրք գանձելու: Այսօր, երբ Թալեպան պետական իշխանութիւն դարձած է, տեղական շուրաներու դրութիւնը կը պահէ, իրրեւ ժողովրդային կազմակերպական կառոյց:

ԹԱԼԵՊԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ԴԱՑՏ Կ'ԻՋՆԷ

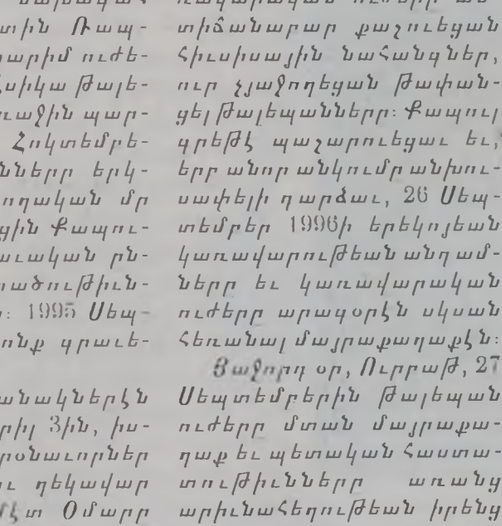
Թալեպան իր առաջին յուզական ելոյթը կատարեց իր հիմնադրութենէն երկու ամիս ետք, 1994 Սեպտեմբերին, յարձակելով Հարաւային Աֆղանիստանի վրայ, վերցնելու համար մուճահէտ հակադիր կազմակերպութիւններու կողմէ ճամբաններու վրայ հաստատուած անցարգելները եւ առեւտրականներէն տուրք գանձելու համար:

Այնուհետեւ, 1995 Փետրուարին, Թալեպանի ուժերը չարժեցան դէպի Քապուլ, բայց Մարտին կասեցուեցան նախապահ Պուրհանուտտին Ռապպանիի հաւատարիմ ուժերուն կողմէ: Ասիկա Թալեպաններուն առաջին պարտութիւնն էր: Հոկտեմբերին Թալեպանները երկրորդ յարձակողական մը չղթայազերծեցին Քապուլի վրայ եւ բաւական ընդարձակ տարածութիւններ գրաւեցին: 1995 Սեպտեմբերին անոնք գրաւեցին Հերաթը:

Այս յաղթանակներէն ետք, 1996 Ապրիլ 3ին, իսլամ հագար կրօնաւորներ Թալեպաններու ղեկավար մոլլա Մոհամմէտ Օմարը ընտրեցին իրրեւ ամիր-ուլ-մումինին (հաւատացեալներու հրամանատար):

ԹԱԼԵՊԱՆԻ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆԸ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

Թալեպանի ուժերուն յարձակողականը սկսաւ 1996 Յունիս 1ին: Հետզհետէ յառաջանալով անոնք գրաւեցին երկրին հարաւային եւ արեւմտեան շրջանները եւ քալեցին Քապուլի ուղղութեամբ: Սեպտեմբեր 5ին անոնք չարժեցան դէպի արեւելեան Աֆղանիստան եւ քանի մը օր ետք, Սեպտեմբեր 11ին, գրաւեցին Նանկարհար նահանգը եւ անոր կեդրոն Ճալալապատը՝ Փաքիստանի սահմանին վրայ: Սեպտեմբեր 13ին Թալեպանի ուժերը գրաւեցին արեւելեան Լաղման նահանգը եւ անոր մայրաքաղաքը՝ Մեհթար Լամ:

Թալեպան զինեալներ

Սեպտեմբեր 22ին Թալեպաններ գրաւեցին Քունար նահանգը (Նուրիստանի շրջան): Փաքիստանի սահմանին վրայ, որ արեւելեան շրջանին մէջ կառավարութեան հակակշիռին ենթակայ վերջին շրջանն էր: Երեք օր ետք անոնք գրաւեցին ռազմագիտական կարեւորութիւն ունեցող Սարոպի քաղաքը, որ Քապուլէն 70 քմ. արեւելք կը գտնուի: Այնուհետեւ անոնք չարժեցան դէպի հիւսիս՝ Պակրամ գինուորական օդակայանը, որ Քապուլէն 50 քմ. հիւսիս կը գտնուի:

ԹԱԼԵՊԱՆ ԿԸ ՏԻՐԱՆԱՅ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ

Քանի մը ամսուան արիւնահեղ կռիւներէ եւ արգ, մէկը միւսին ետեւէն արձանագրուած յաղթանակներէ ետք Թալեպանները յայտարարեցին Աֆղանիստանի տարածութեան մեծ մասը իրենց հակակշիռին տակ առնել: Կառավարական ուժերը աստիճանաբար քաշուեցան հիւսիսային նահանգներ, ուր չյաջողեցան թափանցել Թալեպանները: Քապուլ գրեթէ պաշարուեցաւ եւ, երբ անոր անկումը անխուսափելի դարձաւ, 26 Սեպտեմբեր 1996ի երեկոյեան կառավարութեան անդամները եւ կառավարական ուժերը արագօրէն սկսան հեռանալ մայրաքաղաքէն:

Յաջորդ օր, Ուրբաթ, 27 Սեպտեմբերին Թալեպան ուժերը մտան մայրաքաղաք եւ պետական հաստատութիւնները առանց արիւնահեղութեան իրենց հակակշիռին տակ առին: Թալեպան գինեալներ անմիջապէս որ Քապուլ մտան, ձերբակալեցին ՄԱԿի կեդրոնը պաստանած նախկին նախագահ Մոհամմէտ Նեճիպուլլան, գնդակահարեցինեւ նախագահական պալատի մուտքին, անոնց արգիլուեցաւ ուսուցանել, քաղաքի տղոց միակ դպրոցը մեծ տագնապի մատնուեցաւ:

Կիներու յատուկ հիւանդապահուհիներու դպրոցները սկիզբը փակուեցան, բայց յետոյ վերաբացուեցան: Բայց, նոր օրէնքին համաձայն, հիւանդապահուհիները միայն կիներ եւ աղջիկներ կրնան խնամել: Կիներ չեն կրնար բժիշկ ըլլալ եւ ոչ ալ կրնան այր բժիշկներու դիմել:

Երաժշտութիւն, պար եւ խնճոյք արգիլուեցան, եւ ձայնասփիւռը միայն հոգեւոր երաժշտութեան եւ Գուրանի հատուածներ սկսաւ սփռել: Տուներուն մէջ ճատրակ եւ աշխարհիկ խաղեր արգիլուեցան: Նոյնիսկ նկարել արգիլուեցաւ:

Թալեպան գինեալներ եւ անոնց կողմէ գործի լրծած պատանիներ (որոնք «էչ» մակդիրը ստացան ժողովուրդին կողմէ) տունէ տուն եւ խանութէ խանութ մտնելով կոտրտեցին պատկերասփիւռները, սրիկոները, պատկերահան մեքենաները, փչրեցին ոգելից րմպելիներու չիշերը եւ քանդեցին չարժապատկերի սրահներն ու թատրոնները:

Ժողովուրդին պարտադրուեցաւ օրական հինգ անգամ մզկիթ երթալ եւ աղօթել: Թալեպան գինեալներ թաղէ թաղ եւ տուն մտնելով սկսան հաւաքել անոնք, որոնք մզկիթ չեն երթար, իսկ իշխանութիւնը մզկիթներու պատասխանատուներէն պահանջեց նամակ չբնող օրինագանցներու իշխանութեան յանձնել:

ՊԱՅՔԱՐ ԹԱԼԵՊԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Թալեպանի կողմէ իշխանութեան տիրացումէն ետք նախկին կառավարութեան եւ նաեւ անոր ընդդիմադիր ուժերը քաշուեցան դէպի երկրին հիւսիսային եւ հիւսիս-արեւելեան շրջանները:

Քապուլը գրաւելէ անմիջապէս ետք Թալեպանի ուժերը չարժեցան դէպի հիւսիս եւ մէկ-երկու օրուան կռիւներէ ետք մեծ մասամբ յաջողեցան պաշարել նախկին կառավարութեան գինուորական հրամանատար Ահմէտ Շահ Մասուտի կեդրոնները:

Հոկտեմբերի առաջին օրերուն Թալեպանի ուժերը իրենց յառաջխաղացքը շարունակեցին դէպի հիւսիս եւ աւելի եւս սեղմեցին Մասուտի դիրքերուն շուրջ իրենց հաստատած օղակը:

Ահմէտ Շահ Մասուտի կողքին, կը մնային նաեւ Ապտիւլ Ռաշիտ Տոսթումի իւզպէկներէ բաղկացած ուժերը, որոնց հակակշիռին ենթակայ շրջանները չէին թափանցած Թալեպանները: Այնուհետեւ, Թալեպանի դէմ պայքարելու համար, հիւսիսի դեկավարները Մասուտ եւ Տոսթում միացեալ ճակատ կազմեցին: Իրան կօրավիզ կանգնեցաւ անոնց ընդդէմ Թալեպաններուն:

Հոկտեմբերի 8ին Մասուտի ուժերը անակնկալ յարձակումի անցան Թալեպանի ուժերուն դէմ եւ երկօրեայ արիւնահեղ մարտերէ ետք, առաջին անգամ բլայով Թալեպանի ուժերը Սալանկի անցքին վրայ նահանջեցուին Մասուտի ուժերուն դիմաց:

Թալեպանի հրամանատարութիւնը, երբ տեսաւ, որ գինուորական ուժով պիտի չկարենայ նուաճել Մասուտի ուժերը, պատրաստակամութիւն յայտնեց բանակցելու հիւսիսի ղեկավարներուն հետ:

Հետզհետէ նահանջելով Հոկտեմբեր 12ին Թալեպանի ուժերը քաշուեցան Ժապալ-օս-Սարաժէն, եւ հիւսիսի ուժերը հասան Պակրամ, որուն շուրջ արիւնահեղ կռիւներ մղուեցան: այդ կռիւներուն ընթացքին սպաննուեցաւ Թալեպանի հրամանատարներէն մոլլա Ապտլ Ահատ: Հոկտեմբեր 13ին Մասուտի ուժերը գրաւեցին Շարիքարը եւ չարժեցան դէպի Քապուլ: Թալեպանի օդանաւերը ռմբակոծեցին Մասուտի դիրքերը, բայց չյաջողեցան նահանջի մատնել գանոնք:

Նախկին նախագահ Մոհամէտ Նեճիպուլլա (ձախին) եւ եղբայրը՝ Շահփուր Ահմէտզայ (աջին)՝ կախաղան բարձրացած թալեպաններուն կողմէ:

Ապտիւլ Ռաշիտ Տոսթումի իւզպէկներէ բաղկացած «ձումպուշ» ուժերը, որոնք տակաւին կռիւներուն չէին մասնակցած, Հոկտեմբեր 17ին պատերազմի դաշտ իջան նախապատրաստուելով Քապուլի մուտքերուն դիմաց կռուելու համար:

Ասպետ Մանճիկեան

(Վերջ)

9

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայրենիքի կուսակցութիւն (մինչեւ 1990՝ Աֆղանիստանի Ժողովրդային Ժողովրդավար կուսակցութիւն). հիմնուած է 1965ին, համայնավար արեւելում ունի եւ 1978էն 1992 իշխող կուսակցութիւնն էր: Անիկա երկու թեւերու բաժնուած է՝ Փարշամ (դրօշակ) եւ Խալգ (ժողովուրդ). անոր միացած է նաեւ Խաղաղութեան ճակատը (մինչեւ 1990 Յունիս՝ Ազգային ճակատ):

Հեզպ - ի - Իսլամի (Իսլամական Կուսակցութիւն), հիմնուած է 1979ին, Փաքիստանի օժանդակութեամբ եւ Միացեալ Նահանգներու հովանաւորութեամբ: Սիւննի եւ փաշթուն դիմագիծ ունի. ղեկավարն է Կուլպուտտին Հիքմէթիար:

Ժամիաթ - ի - Իսլամի (Իսլամական Հաւաքականութիւններ). սիւննի նկարագիր ունի. ղեկավարն է նախկին նախագահ Պուրհանուտտին Ռապպանի, գինուորական հրամանատարները, Փանշիրի շրջանին մէջ՝ Ահմէտ Շահ Մասուտ, Հերաթի շրջանին մէջ՝ Իսմայիլ Խան, իսկ Մազար - ի - Շարիֆի մէջ՝ Ալամ Խան: Տարածուած է երկրին հիւսիսային տանիկ, իւզպէք եւ թիւրքէն ցեղերուն մէջ:

Իթթիհատ - ի - Իսլամի (Իսլամական Միութիւն). Ուահապիթ աղանդի հետեւորդներ են, որոնցմէ շատեր ոչ աֆղաններ են եւ Աֆղանիստան մտած են իբրեւ հաւատքի պատերազմիկներ մասնակցելու համար սրբազան պատերազմին: Անոնք իրենց գործողջ ֆինանսաւորումը կը ստանան իրենց դաւանակից Սէուտական Արաբիայէն: Ղեկավարն է Ապտուլ Ռասուլ Սայյաֆ:

Ճապհա - է - Նիժաթ - է - Միլլի (Ազգային Ազատագրութեան Ճակատ). չափաւոր պահպանողական եւ փաշթուն դիմագիծ ունի. ղեկավարն է Սիպղաթոլլա Մոճատեդի:

Հարաքաթ - ի - Ինգիլապ - ի - Իսլամի (Իսլամական Յեղաշրջումի Կազմակերպութիւն). սիւննի իսլամ աւանդապաշտ արեւելում ունի. ղեկավարն է Նապի Մոհամէտի:

Մաժազ - է - Միլլի (Ազգային Ճակատ). կը պայքարի թագաւորութեան վերահաստատման համար. ղեկավարն է Ահմէտ Ղայլանի:

Հարաքաթ - ի - Իսլամի (Իսլամական Շարժում). շիի նկարագիր ունի. ղեկավարն է շէյխ Ասէֆ Մոհսէնի:

Շուրա (Խորհուրդ). հիմնուած է 1979ին եւ տարածուած է շիի հազարաներուն մէջ:

Նասր (Յաղթանակ). հիմնուած է 1979ին եւ իրանական արեւելում ունի:

Սեփահ - ի - Փաստարան. կազմուած է Իրանի փաստարաններուն (Յեղափոխութեան Պահակներ) կողմէ, 1983ին եւ ծայրայեղ շիի նկարագիր ունի. տարածուած է հազարաներուն մէջ:

Հեզպ - Ի - Ուահտաթ (Միութեան Կուսակցութիւն). հիմնուած է 1990ին. Մուսթազաֆիներէ Ղզըլպաշ կուսակցութիւններուն միացումով եւ տարածուած է Պամիանի շիիներու եւ իսմայիլականներու շրջաններուն մէջ. ղեկավարն է Սատտիքի Փերուանի:

Ճումպուշ - Ի - Միլլի. տարածուած է հիւսիսի իւզպէքներուն մէջ. ղեկավարն է Ապտիւլ Ռաշիտ Տոսթում:

Մարզական Մարզական

ԼԵՎԱՄԻ ՔՐՈՍ-ՔԱՈՒՆԹՐԻՒ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ՝ ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ

18 վարժարաններ պիտի մասնակցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի ԼԵՎԱՄԻ ձանձնախուզմրին կազմակերպած քրոս-քաուներթրի այս տարուան մրցումներուն:

Վեց դասակարգերու բաժնուած աշակերտ-մարզիկները պիտի մասնակցին վազքի մրցումին, որ տեղի պիտի ունենայ Մ. եւ Հ. Արսլանեան ձեմարանի մօտ, Մադկաձորի մէջ, յառաջիկայ Կիրակի օր:

Մրցումները տեղի պիտի ունենան, նոյնիսկ եթէ կլիմայական պայմանները յանկարծ փոփոխութիւն կրեն:

Կը սպասուի, որ մեծ ծնողներ ներկայ ըլլան մրցումին, քաջալերելու համար մեր պատանի մարզիկները:

Առաջին ագռաւնչանը պիտի տրուի առաւօտեան ժամը 8ին:

ԹԵՆԻՍ

ՖՐԱՆՍԱ ՇԱՀԵՑԱՒ ՏԷՅվԻՍ ԲԱԺԱԿԸ

Կիրակի ուշ գիշերին վերջ գտաւ թենիսի Տէյվիս բաժակը, ուր Ֆրանսա 3-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Շուէտը:

Շուէտ, որմէ կը բացակայէր Շթեֆան Էտպէրկ (վիրաւոր), իր վերջին մրցումը կատարեց համեմատաբար անփորձ Նիքլաս Քուլթիով, որ սակայն կրնար ստեղծել անակնկալ մը պարտութեան մատնելով Առնօ Պէօչը, որ ինքգինք վերագտնելով՝ տարաւ յաղթանակը:

Պէօչ (Ֆրանսա) եղաւ յաղթանակի բանալին

Ստորեւ արդիւնքները՝

Սեւրիք Փիոլին (Ֆրանսա) - Շթեֆան Էտպէրկ (Շուէտ) 6-3, 6-4 եւ 6-3:

Թոմաս Էնքվիսթ (Շուէտ) - Առնօ Պէօչ (Ֆրանսա) 6-4, 6-3 եւ 7-6:

Կի Ֆորժէ-Կիոմ Ռաուլ (Ֆրանսա) - Եոնա Պիորքման-Նիքլաս Քուլթի (Շուէտ) 6-3, 1-6, 6-3 եւ 6-3:

Թոմաս Էնքվիսթ (Շուէտ) - Սեւրիք Փիոլին (Ֆրանսա) 3-6, 6-7, 6-4, 6-4 եւ 9-7

Առնօ Պէօչ (Ֆրանսա) - Նիքլաս Քուլթի (Շուէտ) 7-6, 2-6, 4-6, 7-6 եւ 10-8:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի ելեւմտական շուկային մէջ, դրամանիշերու փոխանցման սակացոյցը հետեւեալն էր երէկ.

Սուրիական թղթուկի	34.50 - 38.50 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	5201.75 - 5205.75 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2187.10 - 2191.50 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	412.10 - 416.30 լ.ո.
Սմանեան ռիալ	41.50 - 42.75 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	424.70 - 428.70 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	456.50 - 460.50 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2615.10 - 2619.47 լ.ո.
Գերմանական մարք	1007.18 - 1009.06 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	295.10 - 297.44 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	1185.01- 1187.42 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	3335.10- 3338.23 լ.ո.
Իտալական լիր	998.00 - 1003.00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1549.50- 1558.00 լ.ո.
Քանատական տոլար	1148.10 - 1150.84 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	1266.10 - 1273.76 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	145,000 - 145,900 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	142,000 - 149,500 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	133,500 - 138,500 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	19,650,000 - 20,150,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ արծաթ	272,500 - 274,500 լ.ո.

ՍՏԱՑԱՆՔ

●ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ Ս. ԱԹՈՌԻ ԵՐԱՆ. Տ. ԲԱԲԳԷՆ ԱԹՈՌԱԿԻՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԻՒԼԷՍԷՐԵԱՆԻՆ
(1868-1936)
ԱՆՏԻՊ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ, ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ
(1895-1936)

Խմբագրեց ՎԱՐԴԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
(Միաբան Կիլիկեան Ս. Աթոռի Ուխտին)

Աւթիլիա, տպարան Կաթողիկոսութեան Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, 1996: 302 էջ:

ԵՒՐ. Է. ԷՖ. Ա.Ի ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՅՍՕՐ ՀԱՄՊՈՒՐԿ - ՄՈՆԱՔՕ

Այսօր, Եուէֆա Ա.ի մրցաշարքի Գ. հանգրուանի դարձի մրցումներուն, Համպուրկ Գերմանիոյ մէջ պիտի հիւրընկալէ Ֆրանսայի Մոնաքոն:

Մոնաքօ, որ երթին Ֆրանսայի մէջ 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնած էր Համպուրկը, պիտի ունենայ 3 բացականեր՝ Էնգօ Շիֆօ, Էրիք Տի Մեքօ եւ Էմանուէլ Փրթի, որոնք վիրաւոր են, մինչ յառաջապահ Սելվէն Լեկվինսքի կախակայուած է: Զուիցերիայի Մարքօ Կրասի եւ պելճիքացի Ֆիլիփ Լէոնար բուժուած են եւ կրնան դաշտ ներկայանալ:

Ֆերտինանտ (Նիւքէսըլ) պիտի բացակայի:

Համպուրկ գրեթէ անկարելի առաքելութիւն մը ունի, մանաւանդ որ միջնապահ Մարքուս Շուփր եւս պիտի բացակայի:

Գերմանական այլ կագմեր՝ Քարլսրուհէ եւ Շալքէ աւելի մեծ յոյս ունին չարունակելու իրենց ընթացքը:

Քարլսրուհէ 3-1 արդիւնքով յաղթական վերադարձած էր Պրոնտպիի դաշտն եւ չատ հանգիստ մրցում մը պիտի ունենայ Գերմանիոյ մէջ:

Շալքէ պիտի հիւրընկալէ Պելճիքայի Ֆ. Քլ. Պրիւժը, որ իր դաշտին վրայ 2-1 արդիւնքով յաղթած էր առաջին ճակատումին:

Ստորեւ մրցումներուն յայտագիրը (փակագիծի մէջ երթի մրցումներուն արդիւնքները).-

Քարլսրուհէ (Գերմանիա) - Պրոնտպի (Իտալիա) (3-1), ժամը 17.30ին:

Շալքէ (Գերմանիա) - Ֆ. Քլ. Պրիւժ (Պելճիքա) (1-2), ժամը 19.30ին:

Պեշիքթաշ (Թուրքիա) - Վալենսիա (Սպանիա) (1-3), ժամը 20.00ին:

Պոռուսիսքա (Փորթուգալ) - Ինթեր Միլան (Իտալիա) (1-5), ժամը 20.45ին:

Նիւքէսըլ (Անգլիա) - Մէս (Ֆրանսա) (1-1), ժամը 21.00ին:

Համպուրկ (Գերմանիա) - Մոնաքօ (Ֆրանսա) (0-3), ժամը 21.30ին:

Ֆեյենուրտ (Հոլանտա) - Թեներիֆէ (Սպանիա) (0-0), ժամը 21.30ին:

Անտըրլեխթ (Պելճիքա) - Հելզինկիպորկ (Շուէտ) (0-0), ժամը 21.30ին:

ՎԱՐԴԱՆ ԵՒ ԴՐՕ ՊԻՏԻ ՓՈՐՁԵՆ ՀԱՄՆԻԼ ՓԻԹԸՐԻ

Լիբանանի ախոյեանութեան մրցաշարքի 12րդ հանգրուանի աւարտին, Անսարի թրինիտացի յառաջապահ Փիթըր Պրոսպըր 11ի հասցուց իր կոլերուն «հասոյթ»ը, մինչ Վարդան եւ Դրօ նշանակած են յաջորդաբար 8 եւ 7 կոլ:

Յառաջիկայ հանգրուանին, Դրօ պիտի վերադառնայ դաշտ եւ Վարդանի հետ պիտի վերակազմէ ամէնէն վտանգաւոր յառաջապահ գիծը, ինչպէս կը վկայէ լիբանանեան մամուլը:

Ստորեւ կոլ-սքորըրները՝

Աստաֆ Խալիֆ (Նրժմկ), Ապտլ Համիտ Քարաքի (Նրժմկ), Սելիմ Համգէ (Անսար), Սալման Ապտլ Լաթիֆ (Ախա Ահլի Ալէյ), Ահմէտ Խալաֆ (Շ. Մագրաա) եւ Ռոպէր Քահուաժի (Շ. Մագրաա):

2 կոլ - Արտակ Կարապետեան (Հ.Մ.Ը.Մ.), Վաչէ Զագրեան (Հ.Մ.Ը.Մ.), Սամուէլ Պօղոսեան (Հ.Մ.Ը.Մ.), Ուիսամ Ապու Եահիա (Սաֆա), Մոհամէտ Մորթատա (Սաֆա), Եասէր Սիպահի (Սաֆա), Սերգէյ Ալեքսանտրով (Սաժէս), Սայիտ Ապուլմունա (Ախա Ահլի Ալէյ), Հիւսէյն Քիփա (Անսար), Հայտար Հայէք (Նրժմկ), Հիշամ Իպրահիմ (Նրժմկ), Ահմէտ Պուրա (Նրժմկ), Էլի Նաժժար (Սայամ), Քյոտ Պու Նասմէ (Սայամ), Ֆաուզի Եամմին (Սայամ), Սալահ Տալալ (Ռիատա Ուալ Ատապ), Քարեքա (Ռիատա Ուալ Ատապ), Ապտլ Ֆաթթահ Սամատ (Ռիատա Ուալ Ատապ), Եասէր Մանսուր (Շ. Սահէլ), Ապտալլա Մենտօ (Շ. Սահէլ) եւ Ալի Հաուիլա (Թատ. Սուր):

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

ՍԻԷԹԼԸԼ - ԵՈՒԹԱ 90-96

Էճ. Պի. Էյի մրցումները չարունակուեցան երէկ, եւ Եութա ճէկ ճեւով մը վրէժ լուծեց անցեալ տարուան Արեւմտեան գօտիի աւարտականին իր կրած պարտութեան համար, պարտութեան մատնելով Միչթրլ Սիւփրրսոնիքսը, 96-90 արդիւնքով:

Քարլ Մալոն նշանակեց 30 կէտ եւ ճեւք ճգեց 13 ռիպաունտ: Ճոն Մթոքթրն կատարեց 12 ճռւական փոխանցում, բայց միայն 6 կէտ նշանակեց ի նպաստ Եութայի, որ իր յաջորդական 10րդ յաղթանակը արձանագրեց:

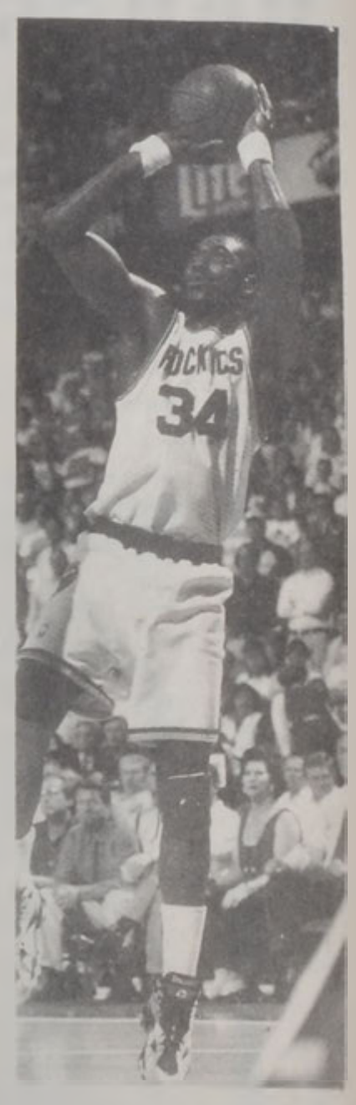
Ստորեւ արդիւնքները.-

●ԿԻՐԱԿԻԻ ՕՐ՝

Նիւ Եորք Նիքս - Սաքրամենթօ Քինկզ 115-101
Օրլանտօ Մեճիք - Քլիվլընտ Քեվելիրզ 86-82
Մայեմի Հիթ - Պոսթըն Սելթիքս 78-77
Ֆիլատելֆիա 76ըրզ - Վենքուվըր Կրիզլիզ 96-90
Հիւսթըն Ռոքէթզ - Ուաշինկթըն Պուլէթզ 103-99
Մինեսոթա Թիմպըրվուլվզ - Թորոնթօ Ռեփթըրզ 79-70
Զարլոթ Հորնետզ - Միլուոքի Պաքս 94-87
Շիքակօ Պուլզ - Սան Անթոնիօ Սփըրզ 97-88
Նիւ Եորք Նեթզ - Լոս Անճելըս Քլիփըրզ 106-95

●ԵՐԵԿ՝

Կոլտըն Սթեյթ Ուորիըրզ - Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզ 98-70
Տիթրոյիթ Փիսթընզ - Սաքրամենթօ Քինկզ 95-66
Եութա ճէզ - Սիէթըլ Սիւփըրսոնիքս 96-90
Լոս Անճելըս Լէյքըրզ - Տենվըր Նակեթզ 104-96

Հաքիմ Օլաճուոն անգամ մը եւս արագ տրոփում ունեցաւ եւ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Համակարգիչի վրայ աշխատող, համալսարանաւարտ կամ T.S. վկայականով: Հեռ. 584443 թիւին:

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտի փութպոլի մարզադաշտին մօտ: Հեռ. 267463:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Արեւեան եղբայրներ եւ զաւակունք շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, թղթակցութեամբ եւ նուիրատուութեամբ մասնակից եղան իրենց հօր եւ մեծ հօր՝ ԱՆԴՐԷԱՍ ԱՐԵԻԵԱՆի մահուան սուգին:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Իր հօր՝ Անդրէաս Արեւեանի մահուան քառասունքին առիթով, տէր եւ տիկին Ճոնի Արեւեան 25.000 լ.ո.՝ «Թռչնոց Բոյն»ին, 25.000 լ.ո.՝ Ծերանոցին, 25.000 լ.ո.՝ Ս. Նշան Մայր Եկեղեցւոյ, 25.000 լ.ո.՝ «Ջուարթնոց» Կեդրոնին եւ 25.000 լ.ո.՝ Ս. Նշան Մայր Եկեղեցւոյ Աղքատախնամ Մարմինին:

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ ՔԱՀԼ-Ի ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ ապգայինները կը ստանձնեն օրուան մը ճաշի ծախքը՝ 300 ամ. տոլար.

●Տէր եւ տիկին Ալեքսան ձորճ Գալօղլեան, իրենց մեծ հայրերուն եւ մեծ մայրերուն՝ Գալօղլեան եւ Թումայեաններու յիշատակին՝ 5 Դեկտեմբեր 1996:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ովսաննա Պէքարեան
Տէր եւ տիկին Յակոբ Պէքարեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Արամ Պէքարեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Կարապետ Գագանճեան եւ դուստրը
Տէր եւ տիկին Կարապետ Պէքարեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Պետրոս Գագանճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յակոբ Գագանճեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, մօրեղբօր, հօրեղբօր եւ հարագատին՝

ՃՈՐՃ ՊԷՔԱՐԵԱՆԻ

մահր, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 30 Նոյեմբեր 1996ին, Լոս Անճելըսի մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Թաղման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 7 Դեկտեմբեր, կէսօրէ առաջ ժամը 10ին, Լոս Անճելըսի մէջ:

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մատուցք:

ՄԱՀԱԶԴ

ԱՅՆՇԱՐ ԱՅՆՇԱՐ

Տիկին Ովսաննա Արուչեան եւ գաւակները՝ Գրիգոր եւ Արչակ
Տէր եւ տիկին Յարութիւն Արուչեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վարդան Մարտիրոսեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժանօ Պուչաքճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վարդգէս Հայրապետեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վիգէն Փանոսեան եւ գաւակը
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, աներոջ, խնամիին եւ հարագատին՝

ՃՈՐՃ ԱՐՈՒՇԵԱՆԻ

մահր, որ պատահեցաւ Կիրակի, 1 Դեկտեմբեր 1996, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի ունենայ նոյն օրը, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ:

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մատուցք:

Լ.Օ.ԽԱՉԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ - ՁՐՈՅՑ

ՓՐՈՖ. ԺԱՆԻՆ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆԻ ՀԵՏ
(Մասնագէտ հոգեբան Ֆրանսայէն, Ֆրէօտի թարգման)

Տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 5 Դեկտեմբեր 1996ի առաւօտեան ժամը 10ին, Լ.Օ.Խաչի Ա. Պուլղուրճեան Ընկերա-Բժշկական Կեդրոնի «Թնձուկեան» սրահին մէջ:

ՀՐԱՒԷՐ

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՏՈՄՍԵՐ ԵՒ ԳՈՅՔԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱԵՒ ՆԱՄԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԱԳ ԱՌԱՔՈՒՄ

ara TRAVEL IATA

ARA TRAVEL, ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ, ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ՇԷՆՔ,
ՀԵՌ. 584340 – 583916 – 490211
ԹԵԼԵՔՍ՝ ARATRA LE 44082

5

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ ԱՆԼՈՅՇ ՊԱՅՔԱՐԻ ԵՐԿԻՐ ՄԸ – Գ.

պէս իրենց թշնամի Մասուտի ուժերուն կողքին: Յաջորդ օր Մասուտի ուժերը ռմբակոծեցին Քապուլը եւ նոյն օրը երեկոյեան գրաւեցին Պակրամի օդուժի խարիսխը, որուն անկումը մեծ հարուած մը եղաւ Թալեպանի նորահաստատ իշխանութեան համար:

Այնուհետեւ պատերազմի կիծը հաստատուեցաւ Քապուլին մօտաւորապէս 40 քմ. հիւսիս, ուր բախումները կը չարունակուին մինչեւ այսօր:

* * *

Թալեպանի ուժերուն կողմէ Աֆղանիստանի մեծ մասին մէկը միւսին ետեւէն արագ նուաճումը եւ Քապուլի գրաւումը, մեկնաբաններու կարծիքով, կր նմանի վայքինկներու ներխուժումներուն եւ նուաճումներուն, այն իմաստով, որ անոնք աւելցին - սրբեցին Աֆղանիստանի քաղաքակրթութիւն եւ արդիականութիւն յատկանշող երեւոյթները եւ աւերածութեան, յետադիմութեան ու խաւարի մատնեցին երկիրը:

Այսօր Թալեպանի ժողովրդականութիւնը արագ անկումի մէջ է: Նոյնիսկ անոնք, որոնք սկիզբը ողջունած էին Թալեպանի յաղթական մուտքը Քապուլ, սկսած են դժգոհիլ, ձեռք առնուած ծայրայեղական քայլերուն համար:

Նոյնիսկ Քանտահարի մէջ, որ Թալեպանի կեդրոնն եւ միջնարերդը կը նկատուի, անոր ժողովրդականութիւնը սկսած է անկում արձանագրել:

Եւ տակաւին, Թալեպանները բաղկացած են փաշթուններէ, իսկ հիւսիսի բնակիչները տաճիկներ, իւզպէկներ եւ թիւրքմէններ են: ասիկա յաւելեալ պատճառ մըն է, որ Թալեպանները ժողովրդականութիւն չունին եւ չյաջողեցան հաստատուիլ հիւսիսի մէջ: Իսկ երկրին կեդրոնական բարձրաւանդակի բնակիչները՝ հազարաներ չիլիներ են եւ այդ իսկ պատճառով ցեղագրականօրէն եւ դաւանանքով թշնամի են Թալեպաններուն:

Իշխանութեան տիրանալէ ետք, իրրեւ պետական, քաղաքական ուժ, Թալեպան պիտի փորձէ արդեօք իր ծայրայեղօրէն կարծր կեցուածքը եւ պիտի հրաժարի իր կրօնական մոլեռանդութենէն:

Հիւսիսի ուժերուն յառաջխաղացքին եւ ներքին ճնշող դժգոհութիւններուն դիմաց, հարցական է, թէ որքան ժամանակ Թալեպան պիտի կարենայ պահել իր տիրապետութիւնը Աֆղանիստանի վրայ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ
«ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ՀՐԱՒԷՐ
Cake Night

Տեղի պիտի ունենայ Հինգշաբթի, 5 Դեկտեմբեր 1996ի երեկոյեան ժամը 8.30ին, Նահըր-Մոթի «Ակի» ակումբին մէջ:

ՈՍԿԵՐԻՋՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԳՕԳՕ ՄԱՀՐՈՒՔԵԱՆ ՈՍԿԻԻ ՀԱՍՏ.

Կը գնենք եւ կը մաքրենք մեքենաներու մէջ նաւաքուած փայլեցնելու ոսկի փոշին (Ponza), գործատեղիներու գետինի ոսկի փոշին եւ նաեւ փայլեցնելու ջուր (Briantage) եւայլն: Մաքրումը քիմիական արդի *շէյք* մեթոտով: Հեռ. 03-387572:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
«ԿՈՄԻՏԱՍ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1996:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ՝

ԱՖՀԻԼի մօտ

- ՆՈՒԱՃԱԳՈՅՆ սակերով
- ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
- Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնքը, ԱՖԷՏԻ կից,
Հեռ. 263324

Կարճ ժամանակամիջոցի մէջ տիրապետեցէք

ՕՐԿ ՆՈՒԱԳԵԼՈՒ

Գաղտնիքին, շնորհիւ

ԱՐԱ ՔԷՔՃԵԱՆԻ

նոր մեթոտով դասընթացքներուն

Արձանագրութեան համար հեռաձայնել
01-261696 եւ 03-250518

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՄԵՐԳ

Բարձր հովանաւորութեամբ
Ն. Ս. Օ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Կատարողութեամբ
ՇՆՈՐՀԱԼԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻՆ
(Խմբավար՝ ՀՈԳՇ. Տ. ՊԱՐԹԵՒ ԱԲՂ. ԿԻԼԻԻՄԵԱՆ)

Սոյն համերգը տեղի կ'ունենայ Ֆրանսեւեցւոյ կական Մշակոյթի Շաբթուան առիթով, Հինգշաբթի, 5 Դեկտեմբեր 1996, երեկոյեան ժամը 8.30ին, Կաթողիկոսարանի Մայր Տաճարին մէջ:

Ներկայ պիտի ըլլան նաեւ օտար հիւրեր:

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ

Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ ԷՇՐԵՖԻԷ *Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻ ԷՇՐԵՖԻԷ*

ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Այս տարի Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետի տօնը կը զուգադիպի Շաբաթ, 14 Դեկտեմբեր 1996ին: Եկեղեցւոյս անուանակոչութեան տօնախմբութիւնը տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 15 Դեկտ. 1996ին: Մեր եկեղեցւոյ աւանդութեան համաձայն, այս տարի եւս պիտի պատրաստուի մատաղ եւ պիտի բաշխուի հաւատացեալ ժողովուրդին: Նախընթաց շաբթուան ընթացքին, առ ի հոգեւոր պատրաստութիւն սուրբին տօնախմբութեան, ամէն երեկոյ պիտի կատարուի հսկում, երեկոյեան ժամը 5.30ին, եւ պիտի տրուին յատուկ քարոզներ:

Կոչ կ'ուղղենք մեր սիրելի եւ հաւատացեալ ժողովուրդին, որ ուխտի ոչխար նուիրելու կամ փոխարէնը նուիրատուութիւն կատարելու ցանկութիւն ունեցողները թող բարեհաճին կապ հաստատել թաղականութեան, տիկնանցի անդամներուն կամ թաղականութեան գրասենեակին հետ, հեռ. 449926:

Իսկ Ուրբաթ, 13 Դեկտեմբերի երեկոյեան ժամը 8ին *հոգեւոր բնոյթով գեղարուեստական երեկոյ մը* տեղի պիտի ունենայ եկեղեցւոյս վերանորոգուած «Տիրան Պապիկեան» սրահին մէջ:

Նախագահութեամբ՝
Հոգշ. Տ. ԳԵՂԱՄ ՎՐԴ. ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ
(Առաջնորդական տեղապահ Լիբանանի հայոց թեմի)

Երեկոյին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝
- Հայց. Առաքելական եկեղեցւոյ Հոգեւոր եղբայրակցութեան երիտասարդացի բաժինը:
- Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Դպրաց Դասը:
- Չաթալպաշեան Վարժարանի երգչախումբը:

Սիրով կը հրաւիրուի հաւատացեալ ժողովուրդը:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԴԱՇՈՅԿԻ «ՍԻՓԱՆ» ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Դահոյկի «Սիփան» Միութեան Վարչութիւնը իր ընթացիկ ժողովները այսուհետեւ պիտի գումարէ ամէն Երեքշաբթի, երեկոյեան ժամը 7.30ին, «ՀԱ ՍԻԿԱԼ» պանդոկի «ՔՈԼՊԷՐ» սրահին մէջ:

Բոլոր անդամները կրնան ներկայ գտնուիլ, իսկ հետաքրքրուողները կրնան հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն՝ 03–716711 եւ 03–777643:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՓՈԼԻԿԼՈԹ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(ՀԵՌ. 881452 ԵՒ 03-299484)

ՎԵՐՋԻՆ ԱՌԻԹ ԵՒ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՀԻՆԵՐՈՒ

Ընդառաջելով Տնօրէնութեանս եկած բազմաթիւ դիմումներուն, առ ի լուսաբանութիւն մեր ուսուցչական թեկնածուներուն կը հաստատենք.-

1.- Մանկապարտիզպանուհիի դասընթացքին կրնան մասնակցիլ բոլոր անոնք, որոնք աւարտած են իններորդ դասարանը:

2. Կրնան հետեւիլ պետական *Պաքալօրէայի* ծրագիրին: Այս մասնագիտութեան մէջ յաջողութիւնը ընդհանրապէս եղած է աւելի քան 90%:

3.- *Պաքալօրէայէն* վերջ կրնաք տիրանալ համալսարանական T.S. վկայականին:

4.- Դասընթացքը կը շարունակուի երեկոյեան ժամը 4էն 7. Կրթական նախարարութենէն մասնագէտ ուսուցիչներու կողմէ:

5.- Ուսուցչուհի ուսանողներուն՝ մինչեւ 50% կրթաթոշակ եւ վճարման դիւրութիւններ:

ՓՈԼԻԿԼՈԹ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՊԵՏՐՈՍ ՇԷՄՄԷՍԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«Ազդակ»ի հետ հեռաձայնային կապ պահելու համար, կը խնդրուի հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն – 260115, 260780 եւ 583026:

☆ *Ի՞նչ կ'ըսեն* ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

☆ *ԽՈՒՅ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Ձեր գործերը պիտի ընթանան նեպասաւ, իսկ ընկերութիւն ձեր կապը՝ ներկայս հաճելի ու սիրալիր: Օրուան գործառնութիւնները պիտի կատարուին յաջողութեան մէջ:

☆ *ՅՈՒԻԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Անմիջապես մի՛ քարկոծեր կենդոռա հարցի մը դիմաց. Երբ մը ժամանակ տրամադրեցէք պահ մը խոկալու եւ ապա կարգադրելու հարցը, որ այնման ալ կենդոռա չէ:

☆ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Ձեռ՛ անցուցած էք ձեր անկախութիւնը, որմէ միջամուխ մի՛ ըլլար հարցի մը, որ պիտի կաշկանդէ ձեր ազատութիւնը: Մնացէք խաղաղ ու չկռիւ:

☆ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Ձեր հոգերը «մի՛ ծամէք» դուռ ձեզ կրծելով. Ամէն հարց պիտի կարգադրուի ձեր նախատեսածէն շատ առաջ: Լաւատես եղէք եւ օգնեցէք ձեզմէ տկարին:

☆ *ԱՌԻՒԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Օրը չարմար է գործի մը կամ մեհենայ մը գնելու ձեր տան համար: Առարկային տեսքին մեհենական գոյութիւնը նկատի առէք:

☆ *ԿՈՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Օրը պիտի անցնի սովորական ձեւով, բայց դուռ պիտի արժանանաք գնահատանքի: Շարունակեցէք ձեր ջանքերը ծրագրուած աշխատանքերը իրագործելու համար:

☆ *ԿՇԻՌ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Ձեզի պիտի առաջարկուի ինչ հետաքրքրական աշխատանք մը, բայց պիտի ընդունիք հաճոյք պատանեկու համար առաջարկին:

☆ *ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Մի՛ վարանիք գնահատելու եւ արժեւորելու պաշտօնակից մը. ան ձեզի վարձահատոյց պիտի ըլլայ ու պիտի փոխադարձէ ձեր բրած բարիքը:

☆ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Մի՛ վարակուիք ձեր պաշտօնակիցներուն յոռետեսութենէն ու մի՛ ընկրկիք հարցեր դիմագրաւելու պատուն: Պահեցէք ձեր լաւատեսութիւնը:

☆ *ԱՅԾԵԼՔԻՒՐ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Երէ հսկէք ձեր փոփոխամտութեան եւ արամադրութեան վարաբարձման, օրը պիտի անցնի շատ հաճելի եւ պիտի կարենաք իրագործել օգտակար գործեր:

☆ *ՄՈՎԱՆՈՅՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Ձեզի վերապահեցէք ձեր շատ իմաստուն գաղափարները. անոնք պիտի ծաղկին ուրիշներուն եւ ձեզ պիտի մխրճեն խնդիրներու մէջ:

☆ *ՁՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Երէ ձեր շրջանակին մէջ մէկը ծուռ արամադրութիւն ցուցաբերէ եւ ըլլայ խնդրապարոյց, անոր դիմաց մնացէք խաղաղ եւ ժպտուն:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3548

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2		■				■				■	
3			■						■		
4				■				■			
5					■		■				
6		■								■	
7					■		■				
8				■				■			
9			■						■		
10		■				■				■	
11											

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Մեծ Հայքի նահանգներէն:*
2. *Խոռոչ, փորոք - Թուլ (հակ.):*
3. *Ձայնակից տառեր - Պատարագել կամ մորթել - Իրերայաջորդ գիրեր:*
4. *Միպանք - Քով, առընթեր - Անծայր՝ հանգրուան:*
5. *Սոսկալի, սարսափելի - Տոյժ:*
6. *Մարտիրոս:*
7. *Վայրի մանր խնձոր - Դանդաղ:*
8. *Արդի (հակ.) - Վայելուչ, դիպան - Թուր:*
9. *Փոքրացնող մասնիկ - Լիբանանահայ մամուլէն - կ'ըսէ՝ դառնահամ:*
10. *Արեգակնային յոյս (հակ.) - Արժէքի կէտ:*
11. *Թերթի աշխատանոց:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Միւռնի գլուխ:*
2. *Ձամբայ - Միայն:*
3. *Կրկնուած բաղաձայններ - Ստոյիկեան փիլիսոփայութեան հիմնադիրներէն - Ձայնակից կիրեր:*
4. *Կոտոչ - Շրջ.՝ դապաղ - Արական անուն:*
5. *Պառակտումի սերմ - Լուսաւորութեան միջոց:*
6. *Հովիւ:*
7. *Շրջ՝ գրքոյկ - Գունաւորող բուսական նիւթ:*
8. *Ուրիշ - Բուի ձայն - Ցերեկ օր (հակ.):*
9. *Աղրիւր (հակ.) - Ինքնիշխան - Իրերայաջորդ գիրեր:*
10. *Ցաճախանք (հակ.) - Կրտուած ոչխար:*
11. *Հայկական ամանորի յատուկ:*

Թիւ 3547

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ի	Ն	Ք	Ն	Ո	Ր	Ո	Շ	Ո	Ի	Մ
2	Ղ	■	Գ	Ա	Ջ	■	Ր	Ի	Չ	■	Ա
3	Ր	Ե	Ւ	Թ	Ո	Լ	Ո	Լ	■	Ա	Ր
4	Ա	Ղ	Ա	■	Ռ	Ա	Շ	■	Ա	Յ	Գ
5	Հ	Ի	Ն	Գ	■	Ի	■	Ա	Ն	Ս	Ա
6	Ի	■	Տ	Է	Ր	Ո	Ի	Ն	Ի	■	Ր
7	Մ	Ր	Ո	Տ	■	Ր	■	Ա	Կ	Ա	Տ
8	Փ	Ի	Ն	■	Վ	Ա	Ն	■	Ա	Մ	Ա
9	Ա	Ծ	■	Ա	Ն	Կ	Ա	Մ	■	Ն	Շ
10	Շ	■	Ե	Ի	Ա	■	Ե	Ր	Բ	■	Ա
11	Ա	Ր	Տ	Ա	Ս	Ո	Ի	Ա	Բ	Ե	Ր

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հովանաւորութեամբ՝
ՏԻԿԻՆ ՆԱԶԷՔ ՀԱՐՒԲԻ

Կը ներկայացնէ
ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ
ԳԱՇՆԱԿԻ ԵԼՈՅԹՈՎ

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 6 Դեկտեմբեր 1996, երեկոյեան ժամը 9ին, Ամերիկեան Համալսարանի «Էսըմպլի Հոլ»ին մէջ:

Տոմսերը կը վաճառուին տիպքոթէք GEKA եւ SUGAR FEET հաստատութիւններուն մօտ եւ Համալսգայինի Կումիտաս գրախանութ. Ջոքաք Էլ Պլաթ. ինչպէս նաեւ ելոյթի օրը՝ կիշէնէն:

GARDEN TOWER
Résidences Hôtelières

SABERATOURS
VOYAGES – TOURISME
PARIS

garabed ayanian & sons
ELECTRICITY · LIGHTING · PUMPS
AIR CONDITIONING

ՔԱԹԱՐ - ՊԱՀՐԷՅՆ ԼԱՐՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՂՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՔՈՒԷՅԹ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Քաթարի իշխան Շէյխ Համատ Պրն Խալիֆա Երկուշաբթի օր յայտարարեց, որ պատրաստ է Պահրէյն այցելելու՝ համոզելու համար դրացի երկիրը, որպէսզի պղտոր թիւչենթարկէ Մոցի Գործակցութեան Խորհուրդի յառաջիկայ Շարաթ օրուան գերաստիճանը:

Պահրէյն Ջորեքշաբթի օր յայտարարած էր, որ պիտի չմասնակցի Քաթարի մէջ տեղի ունենալիք գերաստիճանին: Քաթար եւ Պահրէյն հողային վէճ ունին Մոցի մէկ քանի կղզիներուն չուրջ: Քաթար բարկացուցած էր Պահրէյնը՝ հարցը Միջազգային Ատեան տանելով, մինչդեռ Պահրէյն կը պնդէ, որ տագնապը պէտք է Մոցի շրջագիծին մէջ արարական լուծում ունենայ:

ԼՐՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁԱՆՔՈՎ

ՄԱՆԱՄԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Պահրէյն Երկուշաբթի օր յայտարարեց, որ քաթարցի կին մը եւ մարդ մը ձերբակալած է լրտեսութեան յանցանքով:

Կառավարութեան մէկ պաշտօնատարը յայտնեց, որ քաթարցիները խոստովանած են, թէ լրտեսներ են եւ ուղարկուած են հաւաքելու համար տեղեկութիւններ, որոնք կրնան վնասել Պահրէյնի պետական ապահովութեան, եւ կանոնք փոխանցելու Քաթարի գաղտնի սպասարկութեան:

Ֆահտ Պաքըր եւ Սալուա Ֆախրի պիտի դատուին Պահրէյնի մէջ:

ՇԷՅԽ ՋԷՅՏ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ԻՐԱՆԻ

ՏՈՒՊԱՅ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու իշխան Շէյխ Զէյտ Պրն Սուլթան Երկուշաբթի օր կոչ ուղղեց Իրանի, որպէսզի ընդառաջէ իրենց հողային վէճը խաղաղօրէն լուծելու առաջարկին:

Իրան եւ Ա. Մ. Էմիրութիւններ տարակարծիք են Մոցի մէկ քանի կղզիներուն չուրջ: Շէյխ Զէյտ վերստին չեշտեց, որ իր երկիրը կը չարունակէ իր նկատել երեք կղզիները եւ անոնց պիտի տիրանայ Միջազգային Ատեանին եւ կամ երկկողմանի բանակցութիւններու միջոցով: Ան աւելցուց, որ Ապու Տապի յաճախ արտայայտած է բանակցելու իր պատրաստակամութիւնը:

Իրան, իր կարգին, կը չեշտէ, որ յիշեալ կղզիներուն վրայ իր գերիշխանութիւնը բանակցելի չէ, որովհետեւ այդ հողերը իրեն կը պատկանին:

5 ՄԱՀԱՎՃԻՌ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ԳԱՀԻՐԷ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Եգիպտոսի Ապահովութեան Գերագոյն Ատեանը մահավճիռ արձակեց հինգ իսլամականներու դէմ, որոնք քաղաքագիներ եւ ոստիկաններ սպաննած են 1993ին: Ամբաստանեալներէն երկուքը ի բացակայութեան վճիռ ստացան:

Ամբաստանեալները մաս կը կազմեն 32 հոգինոց խմբակի մը, որ հարաւի մէջ սպաննած է 10 ոստիկաններ եւ 10 քաղաքագիններ: Անոնք նաեւ «Կամաա Իսլամիա»ի անդամ կրնկատուին եւ դատավարութեան կ'ենթարկուէին Մարտէն ի վեր: «Մենք Իսլամութեան համար նահատակներ ենք», ըսին անոնք վճիռի յայտարարութենէն ետք: Անոնցմէ մէկը մինչեւ իսկ տուրմ (շոքոլա) եւ անուշեղէն բաժնեց ոստիկաններուն, յայտարարելով, որ ուրախ է, որովհետեւ պիտի նահատակուի:

«ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՇՈՒՐՋ...

1

ստեղծուիլ եւ գերաստիճանի վերջնական յայտարարութիւնը կրնայ խափանուիլ:

ՌՈՒՍԻԱ - ՕԹԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Լիսպոնի մէջ ժամադրուած եւրոպական եւ ամերիկեան 54 երկիրներու դեկավարները երէկ բացումը կատարեցին գերաստիճանի մը, որուն գլխաւոր խորագիրն է ճշդել 21րդ դարուդուող Եւրոպայի ապահովութեան հիմքերը:

Առաւօտեան նիստին տիրական էր ՕԹԱՆի դէմ Արեւելքընդարձակման հարցը: Անիկա խիստ ոճով քննադատուեցաւ Ռուսիոյ վարչապետ Վիքթոր Ջերնոմիրտինի կողմէ, որ յայտնեց, թէ ՕԹԱՆ եւրոպական ցամաքամասին վրայ բաժանման նոր գիծեր պիտի ստեղծէ, եթէ գործադրութեան դնէ Արեւելեան Եւրոպայէն նոր անդամներ ընդունելու իր ծրագիրները, իսկ բաժանումի նոր գիծեր աշխարհի տարածքին աշխարհաքաղաքական ամբողջ կացութիւնը պիտի վտանգեն: «Ճիշդ է, որ Ռուսիա չի կրնար վերջ դնել ՕԹԱՆի ընդլայնումին դէմ, սակայն ոչ ոք կրնայ վերջ դնել մեր ազգային շահերը պաշտպանելու մեր իրաւունքին դէմ», յայտարարեց Ջերնոմիրտին:

Մ. Նահանգներ եւ ՕԹԱՆի րնդհանուր քարտուղարը չեշտեցին, թէ գինակցութիւնը ոչ մէկուն վտանգ կը սպառնայ, այլ կ'ուզէ Ռուսիոյ հետ գործակցիլ:

ՋԻՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Լիսպոնի գերաստիճանը համաձայնութիւն գոյացուց Ռուսիոյ մտահոգութիւնն պատճառող հարցի մը չուրջ: Անիկա որչեց բանակցութեանց նոր ռաունտ մը բանալ Եւրոպայի տարածքին աւանդական գէնքերը կրճատելու նպատակով, այս ձեւով պաղ պատերազմի օրերու համաձայնագիր մը յարմարեցնելով ներկայ պայմաններուն:

Բանակցութիւնները հաւանաբար Յունուարին սկսին Վիեննայի մէջ:

Միւս կողմէ, Ֆրանսա գօրակցութիւն արտայայտեց Ե. Ա. Գ. կազմակերպութիւնը ամրապնդելու Ռուսիոյ պահանջներուն, հակառակ ընդդիմութեան րագմաթիւ այլ երկիրներուն, որոնք կասկածամտութեամբ կը մօտենան Ռուսիոյ նպատակներուն:

ՔԻՒՐՏԵՐՈՒՆ ՕԺԱՆԴԱԿԱԾ ԸԼԼԱԼՈՒ «ՅԱՆՁԱՆՔ»ՈՎ

ԱՆԳԱՐԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Թրքական ատեան մը Երկուշաբթի օր բանտարկութեան վճիռ արձակեց երկու գինուորներու դէմ, որոնք բանակին մասին տեղեկութիւն եւ գինուորական գոյքեր կու տային քիւրտ րնդդիմադիրներուն, հաղորդեց «Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը:

Զինուորները՝ Մեհմէտ Փեքէր եւ Իպրահիմ Տաղ 7.5 տարի բանտարկութեան վճիռ ստացան: Անոնք մերժեցին ընդունիլ իրենց ուղղուած ամբաստանութիւնը:

«Անատոլու» յայտնեց, որ գինուորները ձերբակալուած են Օգոստոսին, երբ կը ծրագրէին յարձակիլ Անգարայի եւ Պոյոյ մէջ գտնուող կապի գործարաններու վրայ:

●ՔԻՒՐՏ երկու գինեալներ սպաննուած են չարաթավերջին, հիւսիսային Իրաքի մէջ, իրարու հակամարտ երկու խմբակներու միջեւ բախումներու րնթացքին: Բախումները ծայր տուած են Շարաթ օր եւ չարունակուած՝ մինչեւ Երկուշարթի: Մանօթ է, որ հակամարտ խմբակները՝ Պարգանիի եւ Թալապանիի հետեւորդներ գինադուլ հաստատած էին եւ կը բանակցէին՝ մնայուն լուծումի մը հասնելու համար:

ՄԻԼՈՇԵՒԻՋ ԼՈՒՐՋ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐԻ ԱՌՋԵՒ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Սերպիոյ նախագահ Սլոպոտան Միլոշեւիչի դէմ 2 շարաթ առաջ սկսած ցոյցերը կը չարունակուին, հակառակ կանոնք ճգմելու կառավարութեան սպառնալիքին:

Բողոքները, որոնք օրական մինչեւ 100 հազար ցուցարար կը համախմբեն, ծայր տուած էին քաղաքապետական րնտրութիւններուն արձանագրուած օրինականցութիւններէն ետք: Ցուցարարները կը պահանջեն Միլոշեւիչի պաշտօնազրկումը:

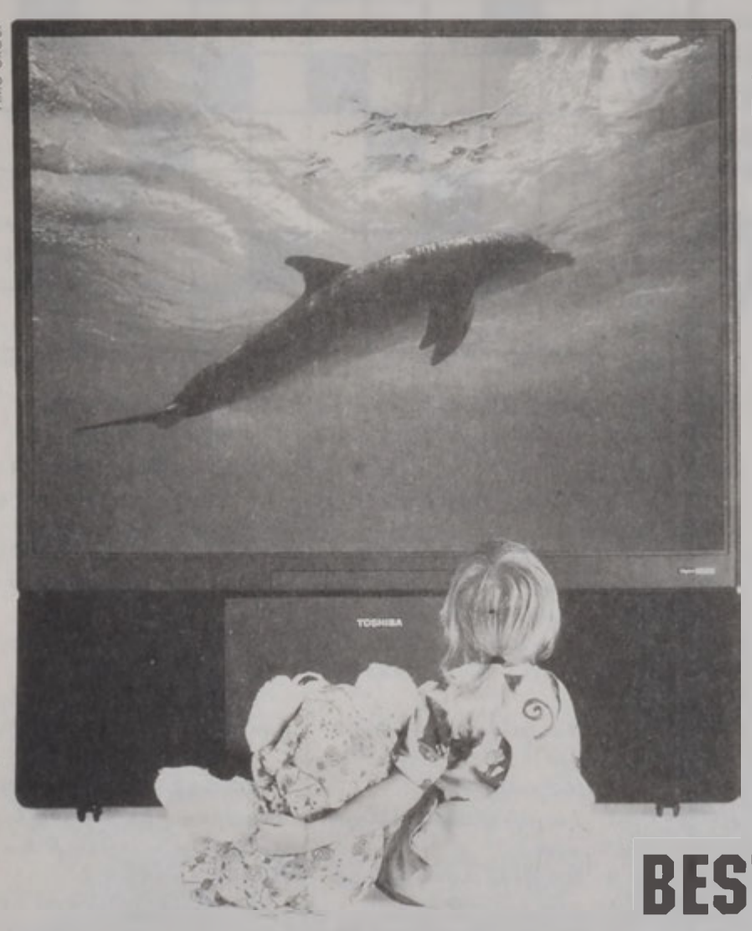
Երկուշաբթի օր րնդդիմադրութեան եւ ուսանողական դեկավարները քննադատեցին կառավարութեան կիրակի օրուան սպառնալիքները, րսելով, թէ այդ հակադարձութիւնը ցուցանիշ է Միլոշեւիչի «խուճապի մատնուած վիճակին»: Ցստակ է, որ Միլոշեւիչ այժմ կը դիմագրաւէ 9 տարուան իր իշխանութեան ուղղուած ամէնէն լուրջ մարտահրաւէրը: Ան անցեալին միշտ ալ ուժի միջոցով ճնշած է բողոքի ելոյթները:

ԵԼՑԻՆ ԿԸ ՊԱՇՏՕՆԱԶՐԿԷ ԲԱՆԱԿԻ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Նախագահ Պորիս Ելցին Ռուսիոյ ցամաքային ուժերուն հրամանատարը պաշտօնազրկեց «իր պաշտօնին անյարմար արարքներու պատճառով», հաղորդեց «Ինթըրֆաքս» լրատու գործակալութիւնը, Երկուշարթի օր:

Ելցին գօր. Վլատիմիր Սեմիոնովը պաշտօնազրկող հրամանագիրը կնքած է Շարաթ օր: Ցստակ չէ, թէ ան ի՛նչ յանցանքով ամբաստանուած է: Ան այս պաշտօնին կոչուած էր 1992ին:

Պաշտօնազրկումը կը գուգադիպի այն պահուն, երբ պաշտպանութեան նոր նախարար Իկոր Ռոտիոնով կ'աշխատի ամբապնդել իր հեղինակութիւնը, իսկ միւս կողմէ, Չեչենիոյ մէջ պարտութիւն կրած ռուսական բանակը սկսած է քաշուիլ Ռուսիոյ հարաւային սահմանային այդ գօտիէն:

ՌՈՒԱՆՏԱՅԻ ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅՐԻ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐԸ ԿԸ ԳՐԱՒԵՆ ԵՐԿՐԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԸ

ՆԱՅՐՈԲԻ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ռուանտայի գօրակցութիւնը վայելող գայիրցի րնդդիմադիրները գրաւած են Պենի քաղաքը, որուն բնակիչները կ'րսեն, թէ նահանջող բանակը կողոպտելէ եւ աւերելէ ետք չրջանը, ղեկի հիւսիս փախուստ տուած է:

Ըստ Պենիէն հասած լուրերուն, քաղաքը ինկած է Շարաթ օր: Այս ձեւով, րնդդիմադիրները իրենց հակակչիռին տակ առած կ'րլլան գրեթէ ամբողջ Արեւելեան Զայիրը, գրաւելէ ետք չրջանի գլխաւոր քաղաքները:

Միւս կողմէ, Զայիրի կառավարութիւնը ճակատ մը եւս բացաւ տագնապահար չրջանին մէջ, երբ յայտարարեց, որ դրացի Ուկանտա կը յարձակի իր հարաւային չրջաններուն վրայ եւ թէ՝ Զայիր պիտի հակադարձէ այս յարձակումին:

Մինչ այդ, Զայիրի բանակին եգիպտացի գինուորական ութ խորհրդականներ Երկուշաբթի օր հեռացան Պունիա քաղաքէն, որովհետեւ րնդդիմադիր ուժերը, գրաւելէ ետք Պենին, ղեկի իրենց չրջանը կը յառաջանան:

●ԿՈՄԱ քաղաքին մօտ գտնուող հրաբուխ մը ժայթքեցաւ կիրակի օր եւ լաւայով ծածկեց չրջակայ հողամասերը: Բարերախտաբար հրաբուխին մօտ գտնուող գաղթակայանները պարպուած էին ուանտացիներէն, որոնք իրենց երկիրը վերադարձան:

ՓԱՍՔՈՒԱ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ՉԻ ԳՏՆԵՐ ԺԻՒՓԷԻ ԿՈՂԸ

ՓԱՐԻԶ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ֆրանսայի ներքին գործոց նախկին նախարար Շարլ Փասքուա, անտեսելով կօլիստ կուսակցութիւնը միացեալ չարքերով տեսնելու վարչապետ Ալէն Ժուփէի կոչը, Երկուշաբթի օր յայտնեց, թէ «չատ մեծ գոհողութիւն» կը կատարուի տնտեսական եւ Դրամական Միութեան նպատակները իրականացնելու համար:

«Կը թուի, թէ կայ այն համոզումը, որ Մաասթրիխթի չափանիշներուն հասնիլը բոլոր հարցերը պիտի լուծէ», րսաւ ան:

Ժուփէ, էր. Փէ. էր. կուսակցութեան 20րդ տարեդարձին առիթով, կիրակի օր կոչ ուղղած էր քննադատներուն, ներառեալ՝ Փասքուայի, որ քննադատութիւնները դադրեցնեն եւ խնայողութեան ու բարեկարգումներու իր ծրագիրին գօրավիգ կանգնին, որպէսզի Ֆրանսա կարենայ 1999ին միանալ եւրոպական միացեալ դրամանիշին:

ՕՔԻՆԱՈՒԱՅԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ ԿՆՔՈՒԵՑԱՒ

ԹՈՔԻՕ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Միացեալ Նահանգներ եւ Ճափոն Երկուշաբթի օր լուծեցին Օքինաուա կղզիին ամերիկեան խարիսխներուն հարցով ծայր տուած բանավէճը, կնքելով այդ մասին համաձայնութիւն մը, րստ որուն ամերիկեան ներկայութիւնը պիտի նուազի:

Համաձայնութիւնը կնքուեցաւ Թոքիոյ մէջ, Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարար Ուիլիըմ Փերիի եւ Ճափոնցի պաշտօնատարներու կողմէ: Անոնք յայտարարեցին, թէ Օքինաուայի չուրջ ջուրերուն բացերը ուղղաթիռներու համար ծփացող խարիսխ մը պիտի կառուցուի:

Ուաշինկթրն եւ Թոքիօ համաձայնած են նաեւ արագօրէն յառաջ տանիլ գինուորական գործակցութիւնը ամրապնդող ծրագիրներուն մասին բանակցութիւնները եւ յստակ դարձնել Չինաստանի, թէ ամրապնդուող յարաբերութիւնները Փեքինի վտանգ չեն սպառնար:

ՓՈՒՆՃԱՊԻ ՄԷՋ ՊԱՅԹՈՒՄ ՇՈԳԵԿԱՌՔԻ ՄԸ ՄԷՋ. 12 ՉՈՀ

ԱՄՊԱԼԱ, 2 (ՌԷՈԹԸՐ).- Հնդկաստանի հիւսիսային Փունճապ նահանգին մէջ, Երկուշաբթի օր ական մը պայթեցաւ չոգեկառքի մը մէջ, 12 գոհ եւ 37 վիրաւոր պատճառելով:

Ամպալա քաղաքին ոստիկանութիւնը յայտնեց, որ պայթումը նաեւ հրդեհ յառաջացուցած է կառքի մը մէջ:

Երկուշաբթի օրուան պայթումը կը նկատուի ամէնէն արիւնալին 1991էն ի վեր, երբ սիխ րնդդիմադիրներ սպաննեցին չոգեկառքի մը 53 ճամբորդները:

Ցստակ չեղաւ, թէ ո՛վ կը կանգնի Երկուշաբթիի պայթումին ետին, թէեւ անիկա արթնցուց սիխերու կողմէ նոր արշաւի մը չղթայապերծման մտավախութիւնը:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ՓԻԼԻՊԻՆ.- Չնայ Հանրապետութեան նախագահը վնացլաւ Հաւէլ, երէկ ներքարկուեցաւ վիրաբուժական գործողութեան մը, որուն րնթացքին վիրաբոյժները ամոր բոլէն խլիրդային փորը ուռ մը հանեցին:

ՓԵՔԻՆ.- *Հրավառ նիւթեր արտադրող Չինաստանի մէկ գործարանին մէջ Նոյեմբեր 27ին տեղի ունեցած է պայթում մը, որ 14 գոհ եւ 29 վիրաւոր պատճառած է: Ըստ պաշտօնատարի մը, անիկա «անուշադրութեան» հետեւանք էր:*

ՓՈՅՏՈՒԱՄ.- Գերմանացի 2 երիտասարդներ 5 եւ 8 տարի բանտարկութեան վճիռ ստացան երէկ, անցեալ Յունիսին րրիտանացի 3 սեւամորթներու վրայ յարձակում գործած րլլալու յանցանքով: Զոհերէն մէկը ամբողջովին անդամալուծուած է:

ԱԺԱՔՍԻՕ.- *Քոսիքայի մէջ կիրակի գիշեր տեղի ունեցած է պայթում մը, որ օրաթերթի մը գրասենեակները քանդած է: Մարդկային վնասներ չկան:*

ՆԻԿՈՍԻԱ.- Կիպրոսի մէջ, պետական հիւանդանոցներու հարիւրաւոր բժիշկներ եւ հիւանդապահուհիներ 4 ժամ գործադուլի մը դիմեցին երէկ, աշխատանքի աւելի լաւ պայմաններ պահանջելու համար:

ԹՇՀՐԱՆ.- *4.2 աստիճան ռիխթըր ուժգնութեամբ երկրաշարժ մը երէկ գնցեց արեւմտեան Իրանի Արտէլ չրջանը: Վնասներու մասին տեղեկութիւններ չեն հաղորդուած:*

ՍՈՖԻԱ.- 2 կիներ գոհ գացին չարաբախտաբար, ինչպէս նաեւ ճամբաներ, երկարաուղեգիծեր քանդուեցան ու ելեկտրականութեան հոսանքը կտրուեցաւ Պուլկարիոյ Ռուսճուկ լերան շրջանին մէջ, ողողումներուն հետեւանքով, որոնք ամէնէն ծանրակշիռն են վերջին տասնամեակներուն:

ՓԱՐԻԶ.- Այճերիոյ մէջ տեղի ունեցած հանրաքուէին (երկրին սահմանադրութիւնը փոխելու համար) պաշտօնական արդիւնքները ցոյց տուած են, թէ քուէարկողներուն 84.6 առ հարիւրը «այո» պատասխանած է փոփոխութեան առաջադրանքին, իսկ 15.4 առ հարիւրը «ոչ»:

(ՌԷՈԹԸՐ)

LA RÔTISSERIE Ballester
Menu à 24 $
Ouvert midi et soir
PRINTANIA PALACE
Broumana:(04)960416/7/8

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸԼ
● ՍԱՆԹԸԼ

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. ԽՄԲ. 239186 (ՊԷՅՐՈՒԹ), 260780-583026 (ՊՈՒՐԺ ՀԱՄՈՒՏ), 260115 (ՏՊԱՐԱՆ)
AZTAG, TEL.RED. 239186 (BEIRUT), 260780-583026 (BOURJ HAMMOUD), 260115 (IMP.), P.O.B. 80860, BOURJ HAMMOUD
ԱԶԴԱԿ
هاتف دار التحرير ٢٣٩١٨٦ - بيروت ٢٦٠١١٥ المطبعة
٥٨٣٠٢٦-٢٦٠٧٨٠ برج حمود - ص ب ٨٠٨٦٠ برج حمود
أزتاك